राधनपुर स्वस्थाननो दीवानी

निबंध.

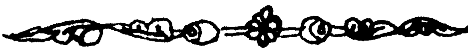

श्री नवाब साहेब श्री जोरावर खानजी
बहादुर तथा तेमना पाटवी साहेबजादा
श्री बीसमीलाखानजी बहादुर बाबी
दामईकबाल हु. ना
हुकम मुजब. १७८१

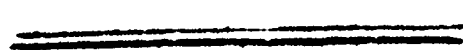
तेमना फोजदारी कारभारी छेलत आसार
अेतमादस आर. श्री कमलाल कहानजीअे
बीजा खास कारभारीओ तथा वकीलनी
सलाहनी साथे बनाव्यो.

संवत. १९३०. गु. सने १२९१. हीजरी. सने १८७४. ई.

अमदावादमध्ये.

मामानी हवेलीमां युनाईटेड प्रिन्टींग अने जनरल अेजन्सी
कुंपनी (लिमिटेडना) प्रेसमां
रणछोडलाल गंगारामे छाप्यो
संवत १९३१. गु. सने १२९१ हीजरी. सने १८७५. ई.

રાધનપુર સ્વસ્થાનની દીવાની અદાલતનું કામ ચલાવવાની રીત.

ભાગ ૧લો

અખ્તિયાર બાબત.

૧ ઇનસાફ સારૂ દીવાની અદાલતો મુકરર કરવામાં આવી છે. તથા આયંદે આવશે, તેઓએ આ કાનૂન ઊપર નજર રાખી કામ ચલાવવું. ને તેના અધિકાર આ કાનૂનમાં ફરમાવ્યા મુજબ સમજવા.

૨ જેટલી ફરિયાદ સ્થાવર જંગમને વાસ્તે હશે તે ન્યાયાધિશીમાં ચાલશે. ને તે ન્યાયાધિશી અદાલત રાધનપુર શેહેરમાં સ્થાપન કરવામાં આવશે. ને તેનું નામ દીવાની અદાલત ઠરાવ્યું છે. ને તે સિવાય સમી મુજપુરમાં પણ કરાશે. ને તે કામે થાણદાર ચલાવશે. અને તેના હાથ નીચે માત્ર એક એક સિરસ્તેદાર દીવાની કામ સારૂ જુદા નીમિ આપવામાં આવશે. તે સિરસ્તેદાર દીવાની કામના જુદા દફતર રાખશે.

૩. અદાલતોને વાસ્તે સરકારથી જે જગા મુકરર કરવામાં આવશે, તે જગોએ અદાલતનું કામ ચાલશે.

૪. સરકારી માનકરી તથા અદાલત સંબંધી નોકરો સિવાય કોઈ માણસ પાસે હથિયાર હશે તેણે તે હથિયાર અદાલતના દરવાજા બહાર મુકીને અદાલતમાં આવવું. ને તેવોજ કામદારોએ પણ બંદોબસ્ત રાખવો જોઈએ. અને કદી કોઈ હુકમ પ્રમાણે હથિયાર નમુકતાં

तकरार करीने आवे तो तेमो रु ५) सुधी दंड अथवा आठ दिवस सु-
धी केदनी शिक्षा आपवाने अदालतना न्यायाधिश मुख्तियार छे.

५. हरेक दीवानी अदालतना न्यायाधिशे पोताना होदानु काम
चलाववानो चार्ज लेता पहेलां ते अदालतनुं काम योग्यरीते चला
ववा खुल्ली अदालतमां नमूना आंक १ प्रमाणे प्रतिज्ञा नामुं वांची
पोतानी सही करवी. ने ते प्रतिज्ञानामुं खास सत्तामां दफतरे रहेवा
मोकलवुं.

६ कामदारोए निर्पक्षपातथी तथा निर्लोभपणेथी तेमज निर्वैर
पणेथी इनसाफना काममां चित्त राखी आ सिरस्ता प्रमाणे वर्तणु-
क करवी जोईए. अने वादी प्रतिवादीए खरा पणे अनुसरीने पो-
ताना सुधर्म पणे कचेरीमां वर्त्तवुं. ने ते काममां दस्तावेज वगेरे जेजे
लेख रजु करवा ते पण खरा रजु करवा. तेवुंज न्याय कचेरीमां पक्षका
र तथा वकील अने ते संबंधी लोकोए अमर्याद वर्तणुक नहीं करवी.
तथा साक्षिदारोए खरी साक्षि आपवी.

७ दरबार या सरदार मानकरी तथा सरकारना सगा या वस्ता
वगेरे तथा सरकारी पोतदार तथा कामदार एमना उपर फरियाद से-
वा विशे तथा ते प्रकरणी अमल करवा बाबत कोई दिवानी अदाल
तना कामदारो ने हजुर परवानगी विना अधिकार नथी.

८. नीचे लखेलां कारणो हसे तेथी फरियाद कोई अदालतमां
चालशे नहीं.

१ जे बाबत प्रथम कोई पण दीवानी अदालतमां इनसाफ थये-
लो हसे अथवा हजुर हुकमथी ठराव थयेलो हसे ते बाबत.

૮ પ્રતિવાદીની સ્થાવર જંગમ માલ મિલકત આ સરકારની હદમાં
ન છતાં આ ઇલાકાની હદમાં છ મહીનાથી અધિક રહેનાર પણ
નહીં હોય અથવા દાવાનું કારણ સરકારી હદમાં નહીં બનેલું હોયતો

૯ જે દાવામાં ન્યાયાધિશનો નજીકનો સગો અથવા ખાનગી ચાકર
વાદી અથવા પ્રતિવાદી હોય તે દાવાની અરજ ન્યાયાધિશ પાસે રજુ
થાય તો તે અરજ ન્યાયાધિશે પોતાની અરજ સાથે અપિલ અદાલ
તમાં મોકલવી. ને ત્યાંથી હુકમ થયા પ્રમાણે અમલ કરવો.

૧૦ જે દાવામાં મુખ્ય ન્યાયાધિશ પક્ષકાર હોય અથવા તેનો સ્વાર્થ
રહ્યો હોય તે દાવાની અરજ વાદીએ અપિલ અદાલતમાં કરવી.
ને તે અદાલતે યોગ્ય જણાય તેમ કરવું.

૧૧ એક પ્રતિવાદી ઉપર જુદા જુદા બે ત્રણ કારણોનો એક-
ઠો દાવો કરવાથી તે ચાલશે. પણ કોઈ મુકદમામાં તેમ કરવાથી ઇન્-
સાફમાં હરકત હશે એમ ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે તો જુદા જુદા
દાવા ચલાવવા કહેવાને તે ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૨ જે કામમાં સરકાર પક્ષકાર હશે તે કામ દીવાન પાસે ચાલશે.

૧૩ કોઈ પણ દીવાની કામમાં જન્મસ્થાનના સબબથી અથવા કુ-
ળના સબબથી કોઈ પણ સખ્સ ઉપર દીવાની કામનો અમલ નહીં
ચાલશે એમ થશે નહીં.

૧૪ જમિન લેવાનો દાવો તથા જમિનની ઉપજનો દાવો એ બે
દાવાનાં કારણ જુદાં જુદાં સમજવાં.

૧૫ લેણ દેણના કામમાં એક અથવા વધારે જમિન હોય ને તે-
ની ફરિયાદ કરનાર ઉપર ચાલે તેમ હોયતો તેમાં જમિનને પણ

सामिल करवो जोईए. पण जमिन पर हकमां होय ने करजदार या तेनी मिलकत आ हकमां होय तो तेनाथी फेसलो करवो ने देणदार तथा माल मिलकत पर हकमां होय ने जमिनीदार आ हकमां क-रे तो जमिनीदार पासेथी फेसलो करावो.

१६ दीवानी अदालतना अमलदारोए जे दफ्तर केवी रीते राख-वां तेना नमुना हाल ठराव्या छे. तथा आयंदे ठरावशे ते प्रमा-णे अमल करवा.

१७ दीवानी अदालतना सर्व अमलदारोए जे पोतपोतानुं काम दर रोजनुं फरियादी संबंधी जे चाले ते रोजू अथवा मोकुफ रह्या-ना कारण सहीत लख्या करवुं. ने ते उपर अधिकारीए सही कर्या करवी.

१८ न्यायाधिशे पोतानी अदालतमां जेटली फरियादो दाखल थईने तेमांथी केटली फेसल थई, ने केटली बाकी रही तेना कारण सही-त एक विगतनुं पत्रक उत्पन्न तथा खरचना हीसाबनी साथे राखी तेने त्रण त्रण महीने पोतानी अरज साथे हजुरमां मोकल्या करवुं.

१९. आंय रुशवत कोई पण सरकारी नोकरे लेवी नहीं. ने लेशे तो गुन्हा प्रमाणे शिक्षा थशे.

२०. ठरावेली कानून प्रमाणे हुकम बजवतां कोई माणस दंगाई अथवा बे अदबी करशे, अथवा धमकीना शब्द बोलशे तो तेनो रू ५) सुधी दंड अथवा आठ दिवस सुधी केद करवाने न्यायाधिश मुखि-यार छे जरूर पडे तो कोलदारीमांथी मदद लेवी. तेमां कहापिल्लारे शिक्षा पात्र गणाय तो ते संबंधी चालेला काम साथे कोलदारीमां

मोहसी हेवो.

बाब २ जो.

नियम बाबत.

२१. मुकदमानुं काम पक्षकारे जाते अथवा मुख्तियार वकील मारफत चलाववुं जोइए.

२२. मुख्तियार निमवो, ते मालिकनो सगो अथवा चाकर तेमज ते कामनो माहितगार होय तेने मुख्तियार पत्र आपवो. तेनाथी काम लीधामां आवशे ने ते मुख्तियार पत्रनो नमुनो छेवट आंक २ मां छे ते प्रमाणे होवुं जोइए.

२३ मुकदमामां असल मुख्तियार पत्र दाखल करवुं जोइए. पण ते कुल मुख्तियार पत्र हशे तो असल अदालतमां देखाडी तेउपरथी नकल दाखल थइ शकशे. पण ते नकल रु. १ना स्टांप पर जोइए.

२४. मुख्तियारने काम चलाववानो अथवा वकील निमवानो अधिकार छे पण मुख्तियारे बीजो मुख्तियार करी शकशे नहिं.

२५. वकीलातनामुं अदालतमां दाखल थया पछी वकीले ते मुकदमो फैसल थतां सुधी काम चलाववुं. परंतु जेमां खास मालिकनी जरूर होय तेमां मालिके हाजर रहेवुं.

२६ सरदार अथवा आबरूदार मोटा माणस अथवा तेमना घरनी स्त्रियो पक्षकार होय तेमने जाते अदालतमां हाजर थवानी माफी छे. परंतु तेमणे किस्सो चलाववा माटे कारकुन अथवा मुख्तियार किंवा वकील निमवो जोइए. तेज दस्तावेजनी साथे रु. १ना

સ્ટાંપ પર વકીલાત નામા મીશાલે નિમવાં.

૨૭. મુકદમામાં સમન નોટીસ વગેરે જે કરવું જરૂર છે તે બદલ જર ય ન્યાયાધિશ હુકમ કરે તે પ્રમાણે પક્ષકારે આપવું જોઈએ જો વાદી તે ખરચ ન આપે તો તેની ફરિયાદ દાખલમાંથી કાઢી નાખવી અથવા ફેસલ કરવાની જરૂર ન હોય તો ફેસલાનો ઠરાવ કરવો ને પ્રતિવા-દી ખરચ ન આપે તો વાદી તરફના પુરાવાથી અથવા પ્રતિવાદી તરફ થી કાંઈ પુરાવો થયો હોય તો તેટલા ઉપરથી ફેસલો કરવો.

૨૮ અમલદારે કોઈ કામ ખરચ લીધા વગર ચલાવવું નહીં.

૨૯ હિસાબના ચોપડા યા એવી મીસાલની કોઈ તકરારની ફરિયા-દમાં દાવાનો આંક બાંધી ન શકાય તો તે દાવાનું રૂપ જોઈ રૂપીઆ અ-ઢીસેં સુધીનો આકાર ગણાવવા સંભવ ગણાય ત્યાં સુધી રૂપીઆ દસ ફીના ઉઘરાવવા ને વધારે દાવાનો આકાર ગણાય તો તેનું રીત પ્રમાણે કમિશન આધારામાં દર ફરમાવ્યો છે તે પ્રમાણે લેવું.

બાબ ૩ જો.

દાવા ઉપર ફી લેવાબાબત.

૩૦ દરેક દાવાની અરજ તથા અપિલ દાખલ કરતી વખતે તે દાવાના આંક ઉપર દરસેંકડે નીચે પ્રમાણે ફી લેવાશે.

૧ રૂ.૧૦,૦૦૦ સુધી ——— રૂ.૭॥

૧ રૂ.૨૦,૦૦૦ સુધી ——— રૂ.૬।

૧ રૂ.૨૦,૦૦૦થી વધારે ગમે તેટલી હોય તેના રૂ.૫)

૩૧. દાવાની અરજ સાથે ફરિયાદીએ ફીની રકમ ભરવી પણ કે-

છે આસામી કાચી પડ્યાની ફરિયાદ આવે તો આગળથી દાવાની ર-
કમ ઊપર ફી ન લેતાં અંત્યમ લેણદારને જે રકમ ઠરાવી સમતે મળશે
તે ઊપર માત્ર પાછળથી ફી લેવામાં આવશે.

૩૨. વાદીએ દાવાની અરજમાં દાવાની બાંધેલી કીમત ગેરવ્યા-
જબી છે એવું સાબિત કરવા પહેલી રજુઆતે પ્રતિવાદીનો હક તે-
મજ ન્યાયાધિશ   પણ પોતાના અખ્તિયારથી તેનો તપાસ કરી
શકે છે.

૩૩. વાદીએ દાવાની બાંધેલી કિંમતમાં પ્રતિવાદીની તકરારથી
અથવા ન્યાયાધિશના તપાસથી ફેરફાર થઈ જે કિંમત નિશ્ચય કરશે
તે વાદીના આંકથી વધારે રહેશે તો તેની ફી વાદી પાસેથી મુજરે
લેવાશે. પણ જ્યારે જાણી જોઈને વાદીએ ઓછી કીમત લખી છે. એ-
મ ન્યાયાધિશની નજરમાં આવશે તો વધારાની ફીથી બમણી ફી
વાદી પાસેથી લેવાને ન્યાયાધિશને અખ્તિયાર છે. અને જ્યાં સુધી
ઊપર કહેલી વધારે રકમની ફી વાદી નહીં ભરે ત્યાં સુધી તેની ફરિયાદ-
ની તજવીજ બંધ રહેશે.

૩૪ વાદીનો દાવો ખોટો ઠરશે તો તેણે આપેલી ફી તથા નજરાણા-
ની રકમ હુકમનામામાં દાવાની રકમ સાથે મેળવી પ્રતિવાદી પાસે-
થી અપાવવામાં આવશે. પણ ન્યાયાધિશની નજરમાં એમ આવશે કે
પ્રતિવાદીને જાણી જોઈ હલાક કરવા સારૂ ફરિયાદીએ દાવો કર્યો છે.
તો વાદીને ફી અથવા નજરાણાની રકમ ન અપાવવા ન્યાયાધિ-
શને અખ્તિયાર છે.

૩૫. આ બાબતમાં ફી લેવા ઠરાવ છે. પણ કોઈ અરજ કરનાર

वादी पोते मुफलिश होयअने जाहेर करी फीनी रकम भरी न शके तो न्यायाधिशे तजविज करीने खातरी थायके ते मुफलिश छे, तो तेनुं कारण ते अरज उपर लखी ते अरज नोंध बुकमां दाखल कर्या बाद त-जविज्य चलाववी. ने छेवट वादीना लाभमां हुकमनामुं थाय तो तेनी वसुलातमांथी फीनी रकम पहेली वसुल करी लेय हुकमनामामां ठ-राववुं.

३६ अने आ उपली कलममां लखेलो प्रतिवादी अपिल करेने ते अपिलमां जीते तो तेपासेथी लीधेली फी तेने न्यायाधिशे पाछी आ-पवी.

भाग ४ थो.

वादीप्रतिवादीनावकीलबाबत.

३७ सनंदी वकीलनी दस्तुरी रूपीआ पांच हजार सुधीना दावामां दरसेंकडे रू ३) प्रमाणे ने पांच हजार उपरथी दस हजार सुधी रू २) ले-खेने तेथी उपरांतनी दरसेंकडे टका १) लेखे गणवी.

३८ उपरनी कलम प्रमाणे दस्तुरीना जेकंदर आंकडाथी पांचमो हीस्सो वकीले प्रथम सरकारमां भरता जवुं.

३९. वकीलातनामुं आपनार मरी गये तेनो वारस होतो तेने प्रथ-मनो वकील मंजुर होयतो अेज वकीलातनामा उपर तेणे पोतानी मंजुरीनो शेरो लखी आपवो अेटले चालशे. बीजो वकील करवो हो-य तो बीजुं फी आपवी पडशे.

४०. सरकारे जे वकीलो मुकरर करेलाछे, तेमणे निबंधप्रमाणे कामकरवुं जोईअे.

૪૧ કોઈ વકીલાત કરવાને ચાહશે. તો તે માણસ સારી ચાલનો લાયક હોવા વિશે ખાતરી લાયક દાખલો તેણે લાવી હજુર રજુકરવો એટલે તેની હજુરીમાં પરિક્ષા લેઈ તે કામ કરવા વિષે પસંદ થયે તેને વકીલાતની સનંદ આપવામાં આવશે. તે સનંદ મળ્યા પછી તેણે હુકમ થશે તે ન્યાયાધિશીમાં વકીલાતનું કામ કરવું.

૪૨ કોઈ પક્ષકાર તરફથી વકીલ થઈને તેના વિરૂદ્ધ પક્ષકાર સાથે મેળાપ રાખશે. તો તેનો ન્યાયાધિશે દંડ કરવો. તે દંડ પચાસ રૂપીઆથી વધારે નહિં કરવો. ને દંડ કર્યાનું કારણ મુકદમામાં લખી રાખીને સરકારમાં જાહેર કરવું જોઈએ. દંડ ન આપે તો તે રૂપીઆ તેની મિલકતમાંથી વસૂલ કરવા જોઈએ. જો મિલકત ન હોય, અથવા રૂ ૫૦ થી વધારે દંડ કરવો યોગ્ય નજરમાં આવતો હોય, તો તે વિશે હજુરમાં જાહેર કરી હુકમ થયા પ્રમાણે કરવું.

૪૩ વકીલે વાદીપ્રતિવાદી પાસેથી હિસાબના કાગળ તથા બીજા દસ્તાવેજ વગેરે અને ખરચના પૈસા લીધા પછી વાદીને અથવા પ્રતિવાદીને તે બાબત પહોંચ આપવી. વકીલ પહોંચ ન આપે તો તેને રૂ ૧૫ સુધી દંડ થશે. અને લીધેલા રૂપીઆના ખરચનો હિસાબ તથા કાગળ પત્ર માલિકને પાછા આપવા જોઈએ. એમ છતાં ન આપે અથવા કાગળ કામમાં દાખલ કરવાના છતાં ન કરે તો તે હકીકત હજુરમાં જાહેર કરીને હુકમ થાય તે પ્રમાણે કરવું. તથા આ કારણે નુકશાન થયું હશે. તો તે પણ દાવો કરેથી સાબિત થયે મુનાસબ રાય થયા પ્રમાણે ભરી આપવું પડશે.

૪૪ હુકમનામું બજાવવાના કામમાં વકીલ કર્યો હશે, તો તે કામમાં વકીલ પત્ર આપવો જોઈએ. પણ તે વિશે કંઈ લાગનાર નથી.

૪૫ ચાલતા કામમાં વાદી અથવા પ્રતિવાદી વકીલાતનામું રદ કરવા ચાહશે તો રદ કરવાનાં કારણો લખી અદાલતમાં અરજ આપવી. અને છેવટ સાફ દાખે તે બાબતની ચોકશી કરીને યોગ્ય કારણ હોય તો તેનું વકીલાતનામું રદ કરવું. આવી રીતે રદ કરેલા વકીલને વાદી અથવા પ્રતિવાદી પાસેથી તેની મહેનત બદલ દસ્તુરી અપાવવામાં આવશે નહીં. પણ એવું જણાશે કે વકીલાતનામું રદ કરવા વિશે વાદી અથવા પ્રતિવાદીની અરજ બરાબર નથી, તો વકીલની મહેનત બદલ દસ્તુરી આપવાનો હુકમ કરવો. ફક્ત વાદી અથવા પ્રતિવાદીની અરજ આપ્યા ઉપરથી તે મુકદમામાં તે વકીલથી કામ લેવું નહીં. તેમજ કોઈ વકીલ માલિક રાજી નહીં છતાં વકીલાત છોડવા ચાહશે તો તેણે અદાલતમાં અરજ કરવી જોઈએ. પછી યોગ્ય કારણ જણાઈ આવે તેને રજા મળશે. પણ તે વકીલાતની કંઈ તેને અપાવવામાં આવશે નહીં.

૪૬. વકીલે વકીલાતી બદલ દસ્તુરી લેવાનો ઠરાવ થયો છે. તે સિવાય વાદી અથવા પ્રતિવાદી પાસેથી બક્ષિસ અથવા બીજે નામે વગેરે કાંઈ લેવું નહીં. પણ ઠરાવેલી દસ્તુરી કરતાં કમી લેવા દેવાની પક્ષકારને વકીલની મરજી હશે તો તેમ કરવાને તે મુખત્યાર છે. ને તે બાબતમાં વાદી પ્રતિવાદીને વકીલ એમણે માહોમાંહે દસ્તાવેજ લીધા આપ્યા સિવાય તે કરાવ મંજુર થશે નહીં.

૪૭. ઠરાવેલી કસ્તુરી સિવાય વકીલે વાદી અથવા પ્રતિવાદીપાસેથી કાંઈ ઈનામ વગેરે લીધાનું સાબિત થશે, તો લીધેલા રૂપીઆથી બમણા અથવા યોગ્ય જણાય તેટલો ઈનસાફદારે સરકારની રૂજુ લેઈ દંડ કરવો. પણ આબાબતમાં ઈનામ વગેરે આપવાની ફરિયાદીસિવાય તપાસ થશે નહીં.

૪૮. પક્ષકારે જોઈએ તેટલા વકીલ કરવા પણ ઈનસાફના ખરચમાં દરેક પક્ષના વકીલની એકજ ફી મુકાવવામાં આવશે.

૪૯. વકીલને ન્યાયાધિશ જે વખતે હાજર રહેવાનો હુકમ કરશે તે વખતે હાજર રહીને ન્યાયાધિશના હુકમ પ્રમાણે વર્તણુંક કરવી. અને ન્યાયાધિશ જે કાંઈ પુછશે તે વાદી પ્રતિવાદીનો કાંઈ યોગ્ય કારણ સિવાય આક્ષેપન લેતાં નમ્રતાથી જવાબ આપવો. એ પ્રમાણે નહીં કરેતો તેને રૂ.૫) સુધી દંડ કરવાને ઈનસાફદાર મુખ્તિયાર છે.

૫૦. વકીલ રોગ અથવા બીજા કોઈ કારણ સિવાય અદાલતમાં હાજર નહીં થશે, તો તેણે તે કારણ લખીને જાહેર કરવું જોઈએ. ને ન્યાયાધિશોને તે સબબ ખરો જણાય તો તેના કામમાં ફેસલો કરવાને વિલંબ કરવો. પણ ગેરહાજર રહ્યાનું યોગ્ય કારણ વકીલ ન્યાયાધિશોને નહીં જાહેર કરે તો વકીલનો રૂ.૫) સુધી દંડ થશે.

૫૧. વકીલથી બીમારીના સબબે કામ કરાતું નહોય અથવા બીજા કારણથી તેને છુટ મળી હશે અથવા સરકારે તેને કામમાંથી દૂર કર્યો હશે. અથવા મૃત્યુ પામે તો તેના અસીલને

ઈનસાફ કરે યોગ્ય મુદત સર જાહેર આપવી ને તે મુદતમાં તેણે આતે હાજર થઈ ને કામ ચલાવવું. અથવા બીજો વકીલ નીમી આપવો જોઈએ. એવું નહિં કરે તો વાદીની ફરિયાદ દફતરમાંથી દૂર થશે. ને પ્રતિવાદી ઉપર એક તરફી ફેંસલો થશે.

૫૨. વકીલની ગેર વરતણુક વિષે ફરિયાદ થશે. અથવા ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે તો એ વિષે તેણે ચોકશી કરવી. અને યોગ્ય જણાઈ આવે તેને કામ ઉપરથી મોકુફ રાખવો. અને કાગળ પત્ર સુદ્ધાંત હજુરમાં રિપોર્ટ કરી હુકમ થએ તે પ્રમાણે કરવું

૫૩. વકીલે પોતાની દસ્તુરીના રૂપીઆ લેણા હોય તો તે મળવા વિષે જે અદાલતમાં નિયાઉ પત્ર થયું હશે. તે અદાલતમાં ફેંસલાની નકલ સહીત સ્ટાંપની જગા નિમેલા કાગળ ઉપર દરખાસ્ત આપવી એટલે પક્ષકાર તરફથી રૂપિયા અપાવવામાં આવશે. તે વિષેનું ખરચ પક્ષકાર ઉપર પડશે.

૫૪ વકીલ લોક દગલબાજી કરે અથવા કોઈનો દસ્તાવેજ ઉડાવે ને એવો મુદ્દો માંહે આવવાથી નાશી જાય તો હરકત પડે માટે તેને હાજર કરવાના જામિન લેવા. ને તે જામિનીદાર હાજર ન કરી શકે તો નિચે પ્રમાણે ભરી આપે.

૧ હજુર કોરટના વકીલના રૂ ૧૦૦૦ ના

૧ મહાલોના વકીલના રૂ ૨૦૦ ના

બાબ ૫ મો.

અરજ દાખલ થયાથી તે જાહેર કરવા.

सो थवा सुधी इाम चलायवानी रीत.

दावानी अरज करवा तथा लेवा बाबत.

५५. जे इरियाद पोताना दावानी इरवी होय तेणे मतलब जे टला युटेला मजमुनथी अदालतमां जे भाषा चालती होय तेना षाथी पोते अथवा पोताना मुख्तियार वझीले लखवीने तेमां नीचे लख्या प्रमाणे मजमुन लखवो.

१ वादीजे पोतानुं नाम तथा प्रतिवादीनुं नाम गाम इसब रहेवानुं ठेकाणुं लखवुं जोइये.

२ खातानी रूइथी अथवा दस्तावेजथी लेणानो दावो होय तो तेनी मीति तथा रूपीआनो आंकडो तेना व्याज तथा लाग जे होय ते विषे तेमां जे वसूल थयेलो होय ते कापीने लखवो.

३ इरियाद करवानी मुदत गुजरी गयेली होय तो तेनुं व्या- जबी कारण लखीनें अरज करवी. अगर ते कारण व्याज बी छे अेवी खातरी करी आपवी जोइये खातरी करी आप्या सिवाय दावानी इरियाद चाली शकशे नहिं.

४ नुकशान थवा बदल पैसो भरी लेवानी इरियाद होय तो ते केवा प्रकारे नुकशान थयुं ते साफ खुलासेथी लखवुं. अने केटलुं नुकशान भरी लेवानुं होय तेटलानो आंकडो बांधी दावो करवो जोइये.

५ स्थावरमिल्कतनी जमिन अथवा झाड या वतन वृत्ती वगेरे हमेशानी पेदाशना हक विषे दावो होय तो तेना अेकवर्ष

नी पेदाशनो आकार गणी ते मुजब दशवर्षना जेटला रू-
पीआ थाय तेटली रकमनो दावो करवो.

६ घर अथवा घरनी पडतर जमिन अथवा सदहू कलममां
लख्या सिवाय कांई पण बीजा स्थावर मालनुं कोई प्रका
रथी ताबामां सेवानी फरियाद होय तो तेनी किंमत प्रमा
णे दावो करवो. तथा ईमारतनी तकरारमां जे बाबतमां
दावो करवानुं होय तेटलो भाग जनावते जे खरच थाय
तेटला सुमार प्रमाणे आंक गणीने दावो करवो.

७ माल अथवा सामानना रूपीआ लेणा होय तो ते प्रमा
णे अथवा मिलकत लेणी होय तो तेनी कींमत मुजब
फरियाद करवी. पण ते माल तथा तेनी कींमतनी स्पष्ट
तपसिल लखवी जोईये.

८ जमिन अथवा घरनो दावो होय तो तेनी चारे तरफनी
हदो अरजमां लखवी. ने जे साटाखत ऊपरथी दावो
होय तो तेमां जमिन या घर कबाले थया तथा पाकुंखत
थयानी मतलब दरसावी दावो करवो जोईये.

९ अरजमां जे मागणी होय ते अथवा पोताना दावानां
जे कारण होय ते स्पष्ट लखावयां जोईये.

१० एक अरजमां अनेक दावा दाखल करवा नहीं. अने जे
कारणनी फरियाद करी होय ते बदल मागवानी जेटली
रकम होय ते तमाम फरियादीमां दाखल करवी जोईये
ने तेमां छुट आपवी होय तो ते साफ बतावयी जोई-

એ. જો ઓછો દાવો કર્યો હોત તો ઓછી કરેલી રકમનું યોગ્ય કારણ બતાવ્યા સિવાય તે દાવો ચાલનાર નથી.

૫૬ વાદીએ જે ફરિયાદ કરવી તે સાથે પોતાનો દાવો જે દસ્તાવેજ ઊપરથી હોય તે અસલ અથવા ચોપડો અસલ દેખાડી તેની નકલ અસલ ઊપરથી રજુ કરવી જોઈએ. અને તે અસલ કાગળ ઊપર નકલ કરી લીધાનો શેરો મુકદમાના નંબર સહીત લખી તે ઊપર ન્યાયાધિશે સહી કરી અસલ કાગળ પાછો આપવો. પણ આગળ ઊપર ચોકશીને વખતે અસલ બતાવવો જોઈએ.

૫૭ અરજીમાં જે હકીકત લખવી તે સદરહુ કલમમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ન હોય તો તે અરજી લેવી નહીં. પણ દુરસ્ત કરે ચાલવા જેવી હોય તો તે મુજબ કરીને લેવા ન્યાયાધિશને અખ્તિયાર છે.

૫૮. વાદી પરતાબાનો રહેવાશી હોય ને તેની સ્થાવર મિલકત આ સરકારની હદમાં ન હોય તો તે વાદીએ પ્રતિવાદી ઊપરનો દાવો રદ થાય તો ખરચ આપવા જામિન પ્રથમથી આપવા જોઈએ. અથવા ખરચના રૂપીઆ પ્રથમથી સરકારમાં અનામત મુકવા. તે પ્રમાણે ન કરે તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી. ને તે જામિન જે લેવા તે છેવટ માં આંક ૩ ના નમુનામાં લખેલ છે તે પ્રમાણે જોઈએ.

૫૯ ફરિયાદીની અરજી જો દાખલ થાય તે અનુક્રમે દાખલ બુકમાં દાખલ કરવી. ને તે ઊપર આંક લખતા જવું. દાખલ બુકમાં આંક ૪ ના નમુના પ્રમાણે રાખવી. એ કામ કોર્ટના સિરસ્તેદારનું છે.

પ્રતિવાદીને સમન કરવા બાબત.

૬૦ અરજી દાખલ થયા પછી છેવટ આંક ૫ ના નમુના પ્રમાણે

प्रतिवादीना नामथी समन करवो.

६१. प्रतिवादी मोटी आबरूनुं माणस होय तो तेनी आबरू मुजब समन दाखल पत्र या यादी लखीने मोकलवी. ने तेमणे ते का गळ समनने ठेकाणे मानी तेना ऊपर पहोंच्या तारीख अदालत मां मोकलवी.

६२. प्रतिवादी आ स्वस्थाननी हदमां रहेतो होय तो पहोंच्या तारीखथी आठ दिवसनी मुदतमां हाजर थवाने समन करवो ने पर राज्यमां रहेतो होय तो तेने हाजर थवाने वास्ते योग्य मुदत ठरावबी.

६३. प्रतिवादी आ स्वस्थाननी हदमां रहेतो हशे तेने अदाल तना सिपाईने हाथे समन देवाडे ते समन ऊपर प्रतिवादीनी स ही तथा पहोंच्यानी तारीख लखी मंगाववी.

६४. समन लई जनार सिपाईने दस गाऊ सुधी रोज एक अने गाऊ वीस लगे रोज बे. एम दस दस गाऊने वधते एक एक रोज गणी जतां वळतांनुं खरच जेना ऊपर समन जय तेणे आपवुं.

६५ जे मामलामां एकथी ज्यादे प्रतिवादी होय ते सघळा प्रतिवा दी ऊपर जुदा जुदा समन करवा.

६६ जमिन या बीजी स्थावर मिलकत बाबतमां फरियादमां समन प्रतिवादीने हाथोहाथ पहोंची शके नहीं. अने तेने अख्तिया रपण कोईने आपेलो न होय तो ते जमिन तथा मिलकत जेना क बजामां होय तेने समन पहोंचाडी शकाय.

६७ प्रतिवादीने समन पहोंच्या ऊपर ते सही न करे तो तेने पक-

डी लाववो. अने न्यायाधिशे समक्षत आपी सही कराववी. परंतु समक्षत आप्या उपरे हुकम न सांभळे तो पांच रूपीआ सुधी दंड करवो. दंड न आपे तो आठ दिवस सुधी केद राखवो. अने तेना वि-रो समन उपर शेरो करी कराय जेमी ते तणे न्यायाधिशे पोतानी सही करी ते मुकदमामां राखवो.

६८ प्रतिवादी समन लई जनारने न मळे तो तेने हाजर थवा बाबत योग्य मुदतनी नोटीस छेवट जोडेला आंक ५ ना नमूना मुजब करी तेना घरना समक्ष माणसने आपवी. घरनुं माणस न होय, या न लेतो तेना घरना बारणे चोटाडवी. घर न होय, तो प्रसिद्ध जगा उपर चोटाडवी. अने ते नोटीसनी नकल तथे अेनो टीस पहोंचाडनार सिपाईनो रिपोर्ट लई ते नकल कामभां राखवी.

६९. समन करावनार तथा समन लई जनारना खर्चाना रूपीआ आववाना दरेक गाउने आना अेक प्रमाणे जपतथी आपे ने ते न्यायाधिश मारफत खर्चा खरचमां जमे थाय.

मोहोरीश बाबत.

७०. नोटीसमां लखेली मुदतसर प्रतिवादी हाजर न थाय, तो तेना उपर मोहोरीश करवो. पण ते मोहोरीश दर रोजना आना बेथी रूपीआ अर्धा सुधीनो करवाने न्यायाधिशने अख्तियार छे. ने तेथी वधारेनी जरूर पडे तो श्री हजुरमां जाहेर करवुं.

७१. मोहोरीशनी हद दिवस पंदर सुधीनी न्यायाधिशना अ-ख्तियारनी छे.

७२. मोहोरीशनुं जरब तेथी जुदुं गणवुं.

૭૩. પ્રતિવાદી મોહોરાલ થયા પછી હાજર થઈ મુદતસર હા-
જર ન થયાનું એવું કારણ બતાવે કે તે વ્યાજબી ગણાય, તો પહે-
લી મોહોરાલી બાબી અથવા યોગ્ય ગણાય તેટલી માફ કરવાને ન્યા-
યાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૭૪. મોહોરાલીની ચીઠી નમૂના આંક ૭ પ્રમાણે થાવશે. અ-
ને મોહોરાલી બૂક નમૂના આંક ૮ પ્રમાણે રાખવામાં આવશે.

ખુલાસો થયા અગાઉ મિલકતની
જપ્તિ કરવા વિશે.

૭૫. ફરિયાદી એવી ફરિયાદ કરે કે પ્રતિવાદી અદાલતથી પો-
તાની મિલકત છુપાવે છે, અથવા આઘી પાછી કરે છે, અથવા
વેચી કાઢે છે ને તેની અદાલતને ખાતરી થાય, તો અગાઉ લેણા-
માં તેના દાવાની રકમ ખરચ સમેત તો પ્રતિવાદી પાસેથી જામિ-
ન લેવો. ને તે જામિન આપે નહીં તો તેની તેટલી કીંમતની મિ-
લકત જપ્ત કરવી. ને ઠામ સર લેહેણામાં મળેલું ગામ જપ્ત કરવું.
સદર્હુ અરજ અપિલ દાખલ થયા અગાઉ અસિલ ફરિયાદ થ-
યેલી અદાલતમાં ને અપિલ થયા પછી અપિલ અદાલતમાં
કરવી જોઈએ.

૭૬. વાદીએ જે અરજ આપવી તેમાં પ્રતિવાદીની મિલકતની
માહિતગારી હોય તેની તપસિલવાર મિલકતની યાદ આપવી.
ને કદાપિ મિલકતની ખબર નહોય તો મોઘમ અરજ આપવામાં
હરકત નહીં. આ જપ્તીનું હુકમનામું અમલમાં લાવવાની બાબ-
તમાં જપ્તિ પ્રકરણી લખેલા નિયમ લાગુ પડશે.

૭૭. દાવો માલ મિલકત વિશેનો હોય, ને તે માલ મિલકત જ-
પ્ત કરવાની અરજ હોય તો તે મિલકત હાજર કરવાના જામિન લે-
વા જોઇયેં. જામિન ન આપે તો તે માલ મિલકત જપ્ત રાખવી જોઇયે.

૭૮ જપ્તિ થયા પછી પ્રતિવાદી ખરચ સુધાંત દાવા પ્રમાણે પ્રત્ય-
ક્ષ માલ મિલકતના અથવા રૂપીઆ લેવા હોય. તો તે રૂપીઆ-
ના અથવા જપ્ત થયેલા માલ મિલકત આપવા વિશેના લાયક
જામિન આપીને જપ્ત થયેલી માલ મિલકતનો ખુલાસો થવા
વિશે અરજ કરશે. તો તેની મિલકત ઉપરની જપ્તિ ન્યાયાધિશે ત-
રત ઉઠાડવી. પરંતુ સ્થાવર માલ ઉપર દાવો હોય, તો તે માલ કો-
ઇએ કોઇ પ્રકારે આપવો નહી. તેમ કોઇએ લેવો નહીં. એવાં જા-
હેર નામાં પ્રસિદ્ધ કરવાં જોઇયે.

૭૯. મુકદમાના છેવટ ફેંસલા અંતે ન્યાયાધિશને એમ માલૂમ
પડે કે વાદીનો દાવો ખરો ન છતાં તેણે વિના કારણે પ્રતિવાદીની
મિલકત જપ્ત કરાવી. તો વાદીના દાવાનું ચતુર્થાંશ સુધી દંડ કરવો. પ-
ણ તે દંડ સો રૂપીઆથી વધારે ન કરવો. અને પ્રતિવાદીને ખ-
રચનો વ્યાજ તથા મિલકત જપ્ત થવાના કારણથી નુકશાન થ-
યેલું હશે. તે કમિશન જરી દાવો કરશે તે ઇનસાફની રૂએથી ઠરા-
વ થશે. તે પ્રમાણે આપવામાં આવશે.

૮૦. જપ્તિ કરવામાં જે ખરચ થશે તે સરવે જેની દરખાસ્તથી જ-
પ્તી થઇ હશે, તેણે આપવું પડશે. જો તે ખર્ચ આપશે નહીં તો ત્યાં-
સુધી જપ્તિ થવી બંધ રહેશે.

૮૧. જપ્તિ ગેરવ્યાજબી કરી છે એવું પ્રતિવાદીની નજરમાં આવે.

तो तेने अपील करवानो अख्तियार छे.

८२. जप्ति करवानी रीत.

१ जंगम मिलकत प्रतिवादीना कबजामां होय, तो तेनी हूदरस्त करी ते मिलकत अदालतना कबजामां राखवी.

२ जे प्रतिवादीनी जंगम मिलकत बीजाना कबजामां क- बजामां होय तो ते मिलकत प्रतिवादीने न आपवी ते कबजावाळाने मने करी बंदोबस्त करवो.

३ जप्त थयेली मिलकतमांथी कांई मिलकत उपर पोता- नो हक होवा बीजो कोई दावो करे तो तेनो तपा- स करवो.

४ प्रतिवादीनी जंगम मिलकत जप्त करवा वादी मोघ- म हरकत करे, तो ते जप्त करवी पण ते मिलकत- मां बीजानो हक होय ने जप्ति करतां तेमां कांई नुकशा न थई जाय तो तेनी जवाबदारीनो करार अथवा जामिन वादी पासेथी लेवा.

८३. जे वस्तुनो वांधो छे, ते वस्तु उलासो थवा सुधी एम- नी एम रहेवाथी बगडी जशे, एवो संभव होय तो न्यायाधिशे ते मालनुं लीलाम करी तेना पैसा अनामत राखवा.

प्रतिवादीनो जवाब लेवा बाबत.

८४. प्रतिवादी हाजर थाय तेने वादीए करेली फरियादनी अर- जी तथा बीजा कागळ रजु करेला होय ते देखाडवा ने तेनी नकल ले करी ले ते पछी फरियादीनी अरजीनो जवाब लखी आपवो जोईए.

૮૫. એક ફરિયાદમાં એકથી અધિક પ્રતિવાદી હશે તો સર્વે-
નો એકજ જવાબ લખી આપશે તો હરકત નથી પણ હરેકનાજુ
દાજુ જુદા જુદા લખી આપે.

૮૬. પ્રતિવાદીને અદાલતમાં જવાબ તથા બીજા કાગળ વગેરે
જે અદાલતમાં રજુ કર્યા હશે. તેની નકલો વાદી કરી લે.

પ્રતિવાદીના હાજર જામિન વિષે.

૮૭. જવાબ આપ્યા પછી પ્રતિવાદી હમેશાં હાજર રહેવાની
અગત્ય હોય, તે પ્રમાણે હાજર રહેવા બાબત તેના જામિન લેવા.
ને જામિન આપે નહીં તો પોતાની તરફનો વકીલ નીમિ આપે.

૮૮. જ્યારે વાદી અથવા તેના વકીલને ફૈસલો થયા અગાઉ
જણાય કે પ્રતિવાદી આ સ્વસ્થાનની હકુમતમાંથી બહાર જનાર
છે તો તેના હાજર જામિન લેવા. ન આપે તો તેને કેદ કરાવવો.
એ પ્રમાણે વાદીએ અથવા તેના વકીલે અરજ લખીને આપવી ને
તેમાં પ્રતિવાદીને સ્વસ્થાનની હકુમતથી બહાર જવાનું જે કારણ
હોય તે દર્શાવવું.

૮૯. ન્યાયાધિશે આ બાબત તપાસ કરી પ્રતિવાદી ખચીત હ-
કુમતથી બહાર જનાર છે. એવું દેખાય તો તેને હાજર જામિન આ-
પવા હુકમ કરવો. હાજર જામિન છેવટમાંના નમૂના આંક ૯
પ્રમાણે લેવા જોઈએ.

૯૦ પ્રતિવાદી જામિન ન આપે, તો કામનો ફૈસલો થતાં સુધી
બલકે હુકમનામું બજવી શકાય ત્યાં સુધી પ્રતિવાદીને કેદ રાખવા-
ને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. માત્ર વાદીએ તેને કેદમાં રાખ્યા નું

जातुं आपवुं जोइए. जे करी जातुं न आपे तो तुरत केदमांथी जला स करवामां आवशे.

८१. प्रतिवादी जामिनना अवेजमां कांइ रूपीआ अथवा मिलकत अनामत मुके, अथवा आपे, अथवा पोतानी स्थावर मिलकत स्वस्थानकनी हदमां छे एवी खातरी करी आपे अने ते उपरअरज सुधांत दावाना रूपीआनो निकाल थशे. तेवुं होय तो न्यायाधिशे प्रतिवादीने केद नहीं करतां जामिन न मागवा. परंतु प्रतिवादीए स्थावर मिलकत देखाडेली अडाण, वेचाण, वगेरे नहोवी जोइए. ते बाबत छेवट जोडेला आंक १० ना नमूना प्रमाणे जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी देवुं जोइए.

८२. हाजर जामिन थनारो पोतानी जामिनी छोडाववानुं जाहेर करे तो तेणे खातरी थाय तेवो बीजो जामिन आपाववो जोइए. ने ते बीजो हाजर जामिन मंजुर थया पछी अथवा प्रतिवादीने हाजर कर्या पछी प्रथमनो जामिन छुटो थशे.

फरियादीनी दुरस्ती तथा नवीन पक्षकार सामिल करवा विशे.

८३. मुकदमो चालतां वादी पेटा अरज आपशे. अने योग्य आधारथी तेमां लखेली कबूल जरीछे एम देखाडे आवे तो दावाना स्वरूपमां फेरफार न थतो होय तो प्रथमनी अरजमां थयेली भूल सुधारी लेवी. पण स्वरूपमां फेरफार थतो हशे, तो पेटानी अरज दाखल करी प्रथम वाली अरज रद करवी जोइए. पेटा अरजथी कोइ नवित प्रतिवादी सामिल थयो होय, तेने समन

करवा विशे वगेरेने प्रथमनी कलम प्रमाणे नियम लागु पडशे.

९४. बीजा वादी दावामां सामिल करवा विशे अरज होयने ते तणे सामिल करवा योग्य नथि पणि ते सामील थनारनी फरियाद थई होय, ने ते विना चाली शके जेम होय, तो तेनो आक्षेप नजरमां आणतां मुकदमानो योग्य जणाय ते प्रमाणे फेंसलो करवो. परंतु ते सामिल थया वगर इनसाफ करवो योग्य नथी. अेवुं न्यायाधिशनी नजरमां आवे तो ते फरियाद काढी नाखवाने न्यायाधिश मुखत्यार छे. मात्र ते सामिल नथयाथी जेनुं नुकशान थशे. तेनी फरियादी ते ऊपर चालशे.

९५. थयेली फरियादीमां कोई सामिल थई इच्छा करे तो, अेवा फरियादी करनार कबूल करे तो तेनां नाम दाखल थाय परंतु सामिल थवु इच्छनारनी आ बाबतनी जुदी फरियादथी चाली शके अेवु होय तो अे अरज मंजुर नकरवी. कदापि फरियाद करनार बीजे वादी सामिल करवानुं कबूल न करे अने सामिल कर्या वगर इनसाफ योग्य नहीं, अेम नजरमां आवे तो फरियाद काढी नाखवी. मात्र वादीने ना कबूल कर्या थी जेनुं नुकशान थाय तेनी वादी ऊपर नुकशाननी फरियाद चालशे.

पक्ष कारोअे पुरावो आपवा तथा तेनी चोकशी करवा बाबत.

९६ प्रतिवादीअे जवाबमां दावो कबूल कर्यो नहोय, अथवा प्रतिवादी वगेरे हाजर थतां ते मुकदमामां जे बाबतनो तपास करवो नजरमां आवे ते बाबत पुरावा रजु करवानी तारीख

નિમવી. ને પક્ષકારને તે તારીખની ખબર છેવટ જેટલો આંક ૫
નો નમૂનો છે. તે પ્રમાણે નોટીસ કરી આપવી. તે મુદતમાં તેણે
પુરાવો આપવો જોઈએ.

૯૭ નિમેલી મુદત પ્રમાણે વાદી પુરાવો ન આપે, અથવા
હાજર રહેવાની અગત્ય હોવા છતાં ગેરહાજર રહે તો તેની અરજ
ફાઈલમાંથી કાઢી નાંખવી. અને પ્રતિવાદીને જે ખર્ચ થયું હોય,
તે વાદીએ આપવા બાબતનો હુકમ કરવો. પરંતુ ફરિયાદીની
અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કર્યા પછી પંદર દિવસમાં જો વાદી યો-
ગ્ય કારણ બતાવે, તો તે અરજ ફરી ફાઈલમાંથી લેવાને અ-
ધિકાર છે.

૯૮. ફરિયાદીની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કર્યા પછી પાછી
વાદી   તે બાબત નવિન અરજ કરશે તો તે ચાલશે.

૯૯. પ્રતિવાદીએ નિમેલી મુદતમાં પુરાવો રજુ ન કર્યો હો
ય તો વાદીના પુરાવા ઉપરથી ચોકશી થશે.

૧૦૦. પક્ષકારોએ પોતાના સ્વાર્થ સાધવાના જે પુરાવા મુક
દમામાં દાખલ કરવાના હોય, તે ન્યાય કરનારના માગ્યા વગર
દાખલ કરવા જોઈએ. ને યોગ્ય જણાયાથી ન્યાયાધિશે હુકમ
કર્યા છતાં તે પ્રમાણે પણ પુરાવા હોય, તો રજુ કરવા પરંતુ અ-
મુક પુરાવો ન્યાયાધિશે ન માગ્યા મુજબ આપવો રહી ગયો એવી પ-
ક્ષકાર તકરાર કરશે. તો તે મંજુર થનાર નથી.

૧૦૧. વાદી પ્રતિવાદીએ દાવાની સાબિતી માટે જે દસ્તાવેજ
વગેરે રજુ કરવાનાં તે તમામ કાગળો દરખાસ્ત થએ તુરત

અસલ રજુ કરવા જોઈયે. તે અસલ દસ્તાવેજની પહોંચ જે પક્ષકારે કાગળ રજુ કર્યા હોય તેને આપવી. પણ ચોપડામાંનું જમે ખર્ચ અથવા બીજો કોઈ પણ દસ્તાવેજ અથવા કાગળ કશી તે કાઢીને રજુ થઈ શકતો નથી. એવા કાગળની નકલો અસલ દેખાડીનેં કામમાં દાખલ કરવા હરકત નથી. તે અસલ કાગળો અને નકલો સાથે અદાલતના કામદારે અથવા કારકુને તેની રજુવાત લેઈ અસલપ્રમાણે નકલ છે. એવો શેરો લખી દાખલ થયાની તારીખ તથા પોતાની સહી કરવી અને ચોપડાના અસલ કાગળ ઊપર નકલ રૂજાણા નંબરના કામમાં લીધી, એવો શેરો સહી સુધાંત લખવો. પણ તજવીજ વખતે પક્ષકારે દેખાડવા માટે તે અસલ કાગળ રજુ કરવા જોઈયે. એ પ્રમાણે ફેંસલો થઈ રહ્યા પછી નકલ રાખી અસલ પાછી આપવી.

૧૦૨. કોઈ દીવાની અદાલતના દફતરમાંના અથવા બીજા સરકારી દફતરમાંથી કાંઈ કાગળ મુકદમામાં દાખલ કરવા માટે વાદી પ્રતિવાદીને જરૂર હોય તો તેણે જે અધિકારીના તાબામાં તે દફતર હોય તેનો રિપોર્ટ આપી તેની સહી સુધાંત કાગળોની નકલ લઈ દરખાસ્ત થવા બરાબર દાખલ કરવી જોઈયે.

૧૦૩. વાદી પ્રતિવાદીએ જે અરજ આપી હોય, તે કામદાર તે કાગળની નકલ ન આપે તો વાદી પ્રતિવાદીના અરજ કરવાથી ન્યાયાધિશે અસલ કાગળ અથવા તેની નકલ જરૂર

હોયતો પરબારી મંગાવવી જોઈયે. તે નકલોનું ખર્ચ મંગાવનારે રજુ કરવું.

૧૦૪. અપીલની મુદત થઈ રહ્યા પછી વાદી પ્રતિવાદી અસલ કાગળો પાછા મળવા વિષે અરજ કરશે અને તે કાગળ થયેલા ફેંસલા સિવાય બીજા કામમાં ઊપયોગમાં આવે તેવા હશે તો ન્યાયાધિશે તેની નકલો લઈને અસલ કાગળો જેના હોય તેને સ્વાધિન કરી તેની પહોંચ લેવી. પણ આ કાગળનો થયેલા ફેંસલા સિવાય બીજો કાંઈ ઊપયોગ ન હોય તે કાગળ પાછા આપવા નહીં.

૧૦૫. પક્ષકાર અથવા સાક્ષીદારે રજુ કરેલા કાગળ ખોટા છે એમ નજરમાં આવે. અથવા કપટથી એક મિલકત અને કેઠકાણે સાનમાં, અડાણી, વેચાણ, બખી આપીને અવેજ લીધો એવું સાબિત થશે. અથવા દાન બક્ષિશ અને કને લખી આપેલું સાબિત થશે, તો તે મુકદમાનો ફેંસલો કરીને તેવું કરનારને તથા ખોટો દસ્તાવેજ બનાવનારને શિક્ષા થવા માટે તેના હાજર જામિન લેઈને અપીલની મુદત ગુજર્યા બાદ ફોજદારીમાં તે દસ્તાવેજ સાથે મોકલવો જોઈયે. અને અપીલ કોર્ટમાં જે પ્રમાણે માલૂમ પડે છેવટ ફેંસલો થતાં જ સદરહૂ પ્રમાણે કરવું.

સાક્ષી બાબત.

૧૦૬. વાદી અથવા પ્રતિવાદી કોઈની સાક્ષી આપવાને અથવા કોઈ તરફથી કાગળ મંગાવવાને ચહાશે તો તેણે સાક્ષીદાર

ને શી ખબર છે અથવા બીજો કાગળ મંગાવવો. તે દરખાસ્તમાં લખવું જોઈએ. અને તે દરખાસ્ત તજવીજનો દિવસ મુકરર કરવાના વખત આપવી.

૧૦૭ પક્ષકારે પુરાવો આપ્યા પછી ચોકશીની તારીખ મુકરર કરીને જે સાક્ષીદારને બોલાવવાનો હોય તેના ઊપર એક હુકમ છેવટ આંક ૧૨ નો નમૂનો જોડેલો છે. તે પ્રમાણે લખવો. તેમાં સદરહુ તારીખ ઊપર હાજર થવાને સંભળાવવું. અને દસ્તાવેજ વગેરે મંગાવવા વિશે દરખાસ્ત હોય, તો તે સુધાંત હાજર થવું. એવું લખીને તે હુકમ અદાલતના પટાવાળા સાથે પહોંચાડવો.

૧૦૮ દીવાની કામમાં સરદાર અથવા આબરૂદાર મોટા માણસની સાક્ષી લેવી જરૂર હોય તેના નામથી યાદી મોકલી જવાબ મંગાવવો અથવા ઘેર આગળ કામદાર મોકલીને સાક્ષી લેવી જોઈએ. તેમજ સાક્ષીદાર આબરૂદારની સ્ત્રી હોય, અથવા રોગ વગેરે કારણથી તે અદાલતમાં આવી નશકે એમ હોય તો તેને ઘેર કામદાર મોકલી સાક્ષી લેવી.

૧૦૯. સાક્ષીદારને સમન દેવાડ્યા પછી તેની સહી પહોંચ્યા મીતિ સહીત કરી લેવી. સાક્ષીદાર સમન લઈ જનારને જડતો ન થાય તો જેણે સાક્ષીની દરખાસ્ત આપી હશે તેણે સાક્ષીદારને દેખાડી આપવો જોઈએ.

૧૧૦ સાક્ષીદાર અદાલતની હદમાં ન રહેતો હોય તો જેના તાબામાં રહેતો હોય તેના તરફ યાદી સાથે સવાલપત્ર

મોકલી તેની સાક્ષી લઈ મંગાવવી. પણ વાદી અથવા પ્રતિવાદી એવું યોગ્ય કારણ બતાવી શકે તે સાક્ષીદારની સાહેદી ન્યાયાધિશની સમક્ષ લેવી જોઇયે તો તેણે સાક્ષીદારના ભૂષલ પ્રમાણે જવા આવવાના ખર્ચની રકમ સરકારમાં ભર્યા પછી ન્યાયાધિશે તે સાક્ષિદારને પોતાના રૂબરૂ બોલાવી સાક્ષી લેવી. પણ તે સાક્ષીનું ખર્ચ સામેના પક્ષકાર ઊપર ચઢનાર નથી. અને પારકા રાજમાંનો સાક્ષી બોલાવવામાં આવશે નહીં.

૧૧૧. સાક્ષીદારની જુબાની લેવા વગેરે તજવીજ કરવા વાસ્તે જે દિવસ મુકરર કરવામાં આવશે. તે દિવસની વાદી પ્રતિવાદીને છેવટ આંક ૧૩ તથા આંક ૧૪ ના નમૂના જોડેલા છે. તે પ્રમાણે નોટીસથી ખબર આપવી. અને યોગ્ય કારણથી ફરીથી પુરાવા લેવાની જરૂર જણાયે તે વિશે પણ સદરહૂ પ્રમાણે કરતા જવું. મુકદમામાં વકીલ હશે તો નોટીસ આપવા જરૂર નથી વકીલને ખબર આપવી જોઇયે. અને નિમેલા દિવસ ઊપર પક્ષકાર હાજર હશે, તેમના સમક્ષ સાક્ષી લેવી તથા પુરાવાના કાગળ તપાસવા વગેરે જે તજવીજ કરવાની હોય તે કરવી. અને સાક્ષીદાર તરફથી દસ્તાવેજ વગેરે રજુ થશે. તે અસલ મુકદમામાં દાખલ કરીને બંધ થઈ રહ્યા પછી પાછા આપવાના કાગળોની નકલ રાખીને પાછા આપવા. તે બાબત રજુવાત લેવા વગેરે વિશે કલમ ૧૦૦ નો ઠરાવ લાગુ પડશે.

૧૧૨ સમન પહોંચ્યા ઊપર જ્યારે સાક્ષિદાર નિમેલા દિવસે હાજર ન થાય, અને હાજર નથવાનું યોગ્ય કારણ ન હોય તો

તેને પકડી મંગાવવા ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. ને પકડી લાવ્યા
ઊપર મને હુકમ પ્રમાણે હાજર થવામાં કેલાણો અટકાવ પડ્યો.
એવું યોગ્ય કારણ જતાવી જઈ નકરી આપે તો તેનો દંડ કરવાકાર
મદાર મુખ્તિયાર છે. પણ તે દંડ રૂ૫) થી વધારે ન કરાવવો. ને દંડ
ન આપે તો આઠ દિવસથી વધારે કેદ નહીં કરવો.

૧૧૩. સાક્ષીદારને સમજુત આપવી કે જે પ્રશ્નનું તને અ-
દાલતમાંથી પુછાશે તેનો જવાબ ખરો આપવો, જોઠું બોલવું
નહીં. જો બોલીશ તો શિક્ષા થશે, એ પ્રમાણે સમજાવી સાક્ષીદાર
જે ધર્મનો હોય તે ધર્મના સોગન દઈ સાક્ષી લેવી. પરંતુ સા-
ક્ષીદાર અતિ યોગ્યતાનો હોય, અથવા કે સોગન દીધા વિના સ-
મજુત ખરો કહેશે તો તે સાક્ષિદારને સોગન દીધા વિના સાક્ષી
લેવાને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે.

૧૧૪. સાક્ષિદાર અદાલતમાં હાજર થઈ સાક્ષી ન આપે
અથવા સાક્ષી ન આપવાનું કારણ જઈ કહેનાર નથી અથવા
પ્રશ્ન વિરૂદ્ધ ઊત્તર આપે તો તેને રૂ ૫) સુધી દંડ અથવા આઠ દિવ-
સ સુધી કેદ કરવા ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. પણ સાક્ષીદારે સા-
ક્ષી ન આપ્યાથી જે નુકશાન થાય તેની ફરિયાદ તે સાક્ષી દાર
ઊપર ચાલશે.

૧૧૫. વાદી અથવા પ્રતિવાદીની દરખાસ્તમાં જે મજકુર લ-
ખ્યો હોય તેટલુંજ સાક્ષીદારને પુછી ઊત્તર લેવો. દરખાસ્તમાં
લખ્યા સિવાય બમુદ્દ સવાલ કરીને જવાબ જેની લેવો જોઈયે.
એવું વિશેશ કારણ ઊપર દેખાઈ આવે. અથવા કોઈ પક્ષકાર

अथवा तेनो वकील न्हेर करे अने तेवुं कारण न्यायाधिशे न्याय करते विचारमां आवे तो ते स्वाल करीने ज्वाब लेवा मुख्तियार छे.

१९६. कोई साक्षीदार अदालतमां जे न जते बोले अथवा दांडाई करे अथवा तेणे लखावेली जुबानी उपर सही न करे, तो ते बाबत हाजर मिनलसनी यादी उपर ते साक्षीदारना पांच रुपीआ सुधी दंड करवो. ने दंड न भरावे तो आठ दिवस सुधी केद राखवो. ने ते जुबानी उपर न्यायाधिशे तेवो शेरो लखीने सही करवी.

१९७ साक्षीदार खोटी साक्षी आपे तो तेने शिक्षा थवा सारु हाजर जमिन लई लागलोज कागळो सहीत फोजदारीमां मोकली देवो.

१९८ जे कांई दस्तावेज कोई पासे होय ते मंगाववाथी अथवा कोई माणसने साक्षी लेवाथी इनसाफ दुरस्त थशे. एवुं कामदारना ध्यानमां आवे तो पक्षकारोए दरखास्त आपी न होय तो पण तेनी साक्षी लेवा तथा ते दस्तावेज मंगाववाने न्यायाधिश मुख्तियार छे. अने ते बाबत खर्च न्यायाधिशे योग्य देखाय ते पक्षकार पासेथी लेवुं.

१९९ हुकत चोपडा अथवा दस्तावेज के बीजु कोई कागळ पत्र हाजर करवानो समन्स कोई माणस उपर थयो होय ते सम्से मंगावेला चोपडा अथवा दस्तावेज वगेरे हरकोई माणसनी साथे अदालतमां रजु करावे तो तेणे जाते हाजर थवानी जरूर

नथी. ने एवा रजु थयेला दस्तावेज वगेरे ईंसाफ थतां सुधी
आपवानी पण कांई जरूरी कारण सर पाछां मागे ने ते आपे
थी कांई हरकत नहोय. तो ते पाछां आपवाने ते कागळोनी सही
वाळी नकलो काममां राखवी.

१२० शाहेदीने पक्षकार पासेथी अर्थ रोज ३१ थी वधारे
अपावयुं नहीं.

१२१ शाहेदीने पक्षकार कांई पुछे तो पुछवा देवुं. पण जे पुछ-
वा थकी शाहेदने जवाब देवानो ईशारो मळे, अथवा अघटीत
वात पुछे तो ते पुछवा देवुं नहीं.

१२२ साक्षीनी जुबानी लीधा पछी परस्परना शाहेदने मु-
कदमाना लगता जरूरना स्वाल पुछवा पक्षकारोने छुट आपवी.
ने छेवट कांई वात पुछवानी रहेती होय तो ते पुछवाने न्या-
याधिश मुख्तियार छे. जे प्रमाणे तमाम तजवीज पुरी थई रह्या
पछी तेमां साक्षीनी सही लई ते निचे न्यायाधिशे पोतानी
सही करवी.

१२३. शाहेदीनी जुबानी लेवाना ठरावेला दिवस अगाउ
कांई शाहेद पोताने जरूरना कामनो सबब बतावे, ने ते वा-
जबी जणाय, तो तेनी शाहेदी निमेला दिवसथी अगाउ स-
बी लेवा न्यायाधिश मुख्तियार छे.

१२४. सात वरसनी उम्मरना बाळकनी जुबानी लेवी नहीं.
अने बार वरसथी ओछी उम्मर वाळाने अधिकारी जे नजरे ज-
तां थयेली हकीकत कही शकवा जेवुं नजरमां न आवे तो तेनी

पण साक्षी लेवी नहीं.

१२५. एक साक्षीनी जुबानी बीजे साक्षी न सांभळे, तेवी रीते लेवी.

१२६. तपास करवा जनारने दरबार तरफथी खातु के बेसवा वाहन न मळतु होय तो तेने खाता तथा बेसवाना वाहननुं खर्च जे पक्षकारो पासेथी निमो निम अपावारो. पण जो एक तरफथी दरखास्तथी जगो अथवा जमिन ऊपर तजवीज करवा जवुं पडे तो तेनुं सरवे खर्च दरखास्त करनारे आपवुं पडशे. ने पछी जे मुकदमो हारशे. ते ऊपर ए सर्वे खर्च पडशे.

१२७. दीवाना तथा मन फरेल माणस जे थयेली वात बराबर रीते लखावी शके, एवी शुद्ध बुद्धिमां नथी तेनी साहेदी अदालतमां चालशे नहीं

पक्षकारोने पुरशिश करवा बाबत.

१२८. फैसलो थया अगाऊ पक्षकारोने पुछी सफाई करी लेवा ने योग्य नमुनामां आव्या प्रमाणे पुरशिश करी ज्याब लेवो जोईये.

जमिन तथा घरनी हदो वगेरेनी पोकुशी बाबत.

१२९. जमिन अथवा घरनी हद बाबत तकरार होय तो ते जगा अदालतना मुनशी कामदारे जसे त्यां जई जोवी. ने तेबाबतनो नकशो करी ते ऊपर वादी प्रतिवादीनी सहीओ करावी लेई मुकदमामां दाखलो राखवो. तेवुंज जमिन किंवा घरनी कि-

મત બાબત તકરાર પડે, તો કડીઆ સુથારને બોલાવી કરાવ-
વી. પરંતુ તે જગા જોવા અથવા કિંમત કરવા ત્યાંથી સરકારી
કામમાં હરકત પડે, અથવા જાતે ત્યાં જવું અગત્ય ન હોય, યા
બીજું કાંઈ યોગ્ય કારણ હોય તો ખાતરીનું માણસ જગા જોવા
યા કીંમત કરાવવા મોકલવો. અને તેણે તે જમિન અથવા ઘર
જોઈ અભિપ્રાય સહીત નકશો કિંવા કિંમતની યાદી કડીઆ
સુથારની સહીઓ સુધાંતની રજુ કરવી.

૧૩૦. ઊપરની કલમ પ્રમાણે તજવીજ કરવા સમય આસ-
પાસ રહેનાર લોકોની કીંવા તે બાબત જે જાણતા હશે તે લો-
કોની યાદી પ્રતિવાદીના સમક્ષ સાક્ષી લઈ લેવા કામદાર-
ને અધિકાર છે.

મુકદમો મુલતવી રાખવા બાબત.

૧૩૧. મુકદમો ચાલતો હોય એવામાં કોઈ સબબે પાકું કારણ દેખા-
ડવામાં આવે તો વાદી પ્રતિવાદીને અથવા બેમાંથી હરકો-
ઈને મુદત આપીને મુકદમો સાંભળવાનું કામ વખતોવખત
મુલતવી રાખવાને અદાલત મુખત્યાર છે. ને તે એમ કરવામાં
આવે ત્યારે હમેશાં તે મુકદમો ફરીથી સાંભળવાને અદાલતે
દિવસ ઠરાવવો.

૧૩૨. આપેલી મુદતની અંદર પક્ષકાર દાખલા રજુ ન
કરે કે શાહેદોને હાજર ન કરે તો ન્યાયાધિશે ચાલેલા કામ
તથા બીજુ વધારે તજવીજ થઈ શકે તે કરી તે ઊપરથી ફેંસ-
લો આપવો.

पंच निमवा बाबत.

१३३. कोई पण दावामां पक्षकारोना दावानो निर्णय पंच मारफत करावयो पक्षकारने जणाय. ने ते मुकदमानो फैंसलो थया अगल जो पक्षकार न्यायाधिशीमां अरज करावे तो न्यायाधिशे ते कामनो पंचोथी निकाल करावयो जोइये. जे पंच निमवामां आवे तेने काम चलावतां अगाउ प्रतिज्ञा आपी. आंकडे प्रमाणे प्रतिज्ञालामुं लखी लई काममां राखवुं.

१३४ कोई पंच बीजे गाम रहेतो हशे तो तेने समन करी बोलावयो. ने जे पक्षकारनो ते पंच होय ते पक्षकार पासेथी ते पंचने खर्च अपाववुं.

१३५. मुकदमामां कीया पंच होय ते निमवाने वादीप्रतिवादीने अख्तियार छे. पण पंच निमवा बाबत वादीप्रतिवादीने एक मत न थाय अने न्यायाधिश पंच निमावे एवुं वादीप्रतिवादी अरज करे तो कामदारे गणीका जाबजदार होय तेवा पंच ए मुकदमानो फैंसलो करवा सारु निमवा जोइये. परंतु पंचातियानी संख्या चारथी कमि न होय, कदापीत उभय पक्षकार एकज माणस उपर भरोसो राखी कबुल मुकावी लेवा राजी होय तो ते माणसने निकाल करवा बदल हुकम करवाने न्यायाधिशने अधिकार छे.

१३६. पक्षकारोए अथवा सरकारथी निमेला पंचो विशे वादीप्रतिवादीने अगाउथी राजीनामुं लखी आपवुं.

જોઈયે અને તેમાં અમારા દાવા વિશે પંચ ઠરાવ કરશે તે અ-
મારે કબૂલ છે એવો કરાર ઊભયતાની સહીઓ તથા સા-
ક્ષીઓ કરાવવો.

૧૩૭. ઊપર લખ્યા પ્રમાણે લખતો આપ્યા પછી ન્યાયાધિ-
કારી જે પંચોના નામે સદર કામના નિકાલનો અભિપ્રાય લખી
આપવા બાબત એક હુકમ લખવો. અને મુકદમાના સર્વ કાગ-
ળો અદાલતમાં તેને દેખાડવા ને ઇનસાફની બાબતમાં પં-
ચો જે મદદ માગે તે ન્યાયાધિકારી આપવી.

૧૩૮. અદાલતમાં મુકદમાનો ઇનસાફ ચાલતાં થકાં પ-
ક્ષકારો પાસેથી દાખલ થયેલા પુરાવા સિવાય બીજા કાંઈ
પુરાવા દાખલ કરવા વિશે અથવા કોઈની સાક્ષી લેવા બા-
બત પંચો કહે તો ન્યાયાધિકારી તે પુરાવો તથા સાક્ષી દાખ-
લ કરાવવી જોઈયે.

૧૩૯. પંચો પાસે મુકદમો ચાલતાં છતાં જ્યારે કોઈ પંચ-
ની બેઅદબી કરે અથવા ન્યાયાધિકારીની સામે એવો અપરાધ
કર્યો હોય તો શિક્ષા થાય એવા પ્રકારનો બીજો કાંઈ ગુન્હો કરે
તો પંચોની અરજ ઊપર સ્વતઃ પોતાની પાસે ગુન્હો કર્યા પ્રમા-
ણે શિક્ષા કરવાને ન્યાયાધિકારી મુખ્તિયાર છે.

૧૪૦. પંચો પાસે ઈનસાફ સારૂ મુકદમો સોંપ્યા પછી તેમાં-
થી એકાદો પંચ મરણ પામે અથવા બીજા કાંઈ કારણથી ગેર
હાજર થાય તો પક્ષકારે તે પંચને બદલે નવો પંચ નીમી તેનું
નામ જાહેર કરે અથવા સરકારથી પંચ નિમવાની અરજ કર્યા

उपर सरकारथी नीमवो जोईये.

१४१. पंचोजे मुकदमाना सरवे कागळपत्र जोयापछी पक्षकारोनी तकरार सांभळी लई अभिप्राय पोतानो जे होय ते अदालतना हुकम लखे तेनी ते नीचे पोतानी सहीयो करवी.

१४२. सरवे पंचोनो अभिप्राय अेक सरखो न होय तो तेमणे जुदो जुदो अभिप्राय पोतपोतानो लखी आपवो जोईये.

१४३. सरवे पंचोनो अेक मत नथाय ने ते तकरारना पंच होय तो ते उपर अेक सरपंच कामदारे नीमवो जोईये. अने ते सरपंच हाजर नथई शके तो नवो सरपंच नीमवाने कामदार मुखत्यार छे.

१४४. पंचोना मत्तोमां जुदापणुं जुदा जुदा अभिप्राय आप्यो होय तो बेनी तरफ अेक मत होय ते प्रमाणे अथवा न्यायाधिशने योग्य जणाय ते प्रमाणे फेसलो करवो जोईये.

१४५. पंचोजे आपेला अभिप्रायमां कांई ऊघाडी भूल होय, अथवा जे बाबतमां निर्णय करवुं योग्य थाय ते बाबतनो निर्णय थयो न होय अथवा फेसलो मोघम होय तो फरीने दुरस्त करी आपवा विषे न्यायाधिशे हुकम करवो.

१४६. पंचोनी अथवा सरपंचनी लांच लेवाई अथवा जोर समजुतीनो कोई जोस्साट करे, तो ते साबित थया सि-

વાય સરવેના એક મતથી આપેલો અભિપ્રાય ફરીરાકના-
ર નથી.

૧૪૭. નીચે લખેલા કારણસર પંચનો કરેલો ફેંસલો
ફરી તપાસ કરવા તેમને પાછો મોકલાશે.

૧. જે વાત વિચારમાં લેવાની તે ન લીધી હોય, અ-
ને ન લેવાની તે લીધી હોય.

૨ ફેંસલા જેવાથીજ માલૂમ પડે કે મુલક સિરસ્તાથી
વિરૂદ્ધ અથવા ગેરવ્યાજબી છે.

૧૪૮. પક્ષપાત અથવા રૂશવત સિંવાય ફેંસલો થયો
હશે તો તે પંચનો કરેલો ફેંસલો રદ્દ થશે નહીં.

૧૪૯. પંચનો કરેલો ફેંસલો રદ્દ કરવા કોઈ પક્ષકારે અ-
રજ કરવી હોય તો એક મહીનાની અંદર અદાલતમાં ર-
જુ કરવી.

૧૫૦ પંચનો કરેલો ફેંસલો ઊપર લખેલા કારણસર પાછો
મોકલવાસબબ નહોય, અથવા કોઈ પક્ષકાર એક મહીનાની
અંદર તે ફેંસલો રદ્દ કરવા અરજ રજુ નકરે તો તે પંચના ફેંસ-
લા મુજબ અદાલતે હુકમનામુ કરવું. તે ઊપર અપિલ ચા-
લશે નહીં.

૧૫૧. આપેલી મુદતની અંદર લગી જેઈને કોઈ પંચફૂ-
લાસો નહીં આપે ને આગલી લંબાણ કરશે તો તે ઊપર મો-
હોરાલ સુધી તાકીદ થઈ શકશે.

૧૫૨. પક્ષકારોમાંથી કોઈ પંચ કરવાનું કબૂલ ન કરે

ને ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે કે તે એના મુકદમા વિશે અથવા તે મુકદમાના કાંઈ ભાગ વિશે ચાર ગ્રાહીત માણસના અભિપ્રાય લેવા જરૂર છે. તો ન્યાયાધિશે ચાર આબરૂદાર માણસ તે કામમાં અભિપ્રાય આપવાને લાયક હોય તેને નિમવા. પણ તેમાંથી કોઈને પક્ષકારો માંથી નાકબૂલ કરે, અને તેનું વ્યાજબી કારણ હોય તો તેને બદલે બીજો લાયક માણસ નિમવો. પછી નીમેલા માણસોને સર્વ કામ સમજાવી તેનો અભિપ્રાય લેવો ને તે મંજુર રાખવો ન રાખવો ન્યાયાધિશને હાથ છે.

૧૫૩. સરપંચ નિમવા વિશે બન્ને પક્ષકારનો એકમત ન થાય તો ન્યાયાધિશની નજરમાં વ્યાજબી આવે તેવી તરફ ખુલાસો આપે તે ઉપર અપીલ ઉપરની અદાલતમાં સિરસ્તા પ્રમાણે ચાલવી.

અભિપ્રાય કોના તથા કઈ બાબત લેવા તે વિશે.

૧૫૪ ધર્મ શાસ્ત્ર અથવા સરિયતની બાબતમાં કાંઈ સંદેહ પડે તો ન્યાયાધિશે શાસ્ત્રી અથવા મોલવીને પ્રશ્ન પત્ર મોકલી ઉત્તર મંગાવવો. અને દેશની અથવા વહેવારની હમેશની ચાલ અને નાત સિરસ્તો સમજવાની જરૂર જણાય તો તે તે બાબતના વાકેફગાર વૃદ્ધ અને યોગ્ય લોક અને નાત વાળા એમનો અભિપ્રાય લઈ યોગ્ય હશે. તેવો ફેંસલો કરવો.

સોગન ઊપર નિકાલ કરવા વિશે.

૧૫૫. મુકદમામાં ખાતરી લાયક પુરાવો નહોય ને વાદી પ્રતિવાદી આપસ આપસના સોગન ઊપર નિકાલ કરવા રાજી હોય તો વાદી અથવા પ્રતિવાદી યોગ્ય જણાય તેને સોગન આપી નિકાલ કરવો જોઇયે.

ફરિયાદી માંડી વાળવા બાબત.

૧૫૬. છેલ્લો ફેંસલો થતા પહેલાં કોઇ પણ વખતે વાદી અદાલતને ખાતરી કરી આપે કે હમણાં જે ફરિયાદી કાઢી લેઇને એજ બાબત નવીન ફરિયાદ કરવાની છુટ આપવાને પાકા કારણ છતાં અદાલતને યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે કરવા દેવાને ન્યાયાધિશ મુખ્તિયાર છે. જે નવીન ફરિયાદ કરશે તેમાં પહેલી ફરિયાદ કરી જ નહી હોય એ રીતે વાદીને ફરિયાદ સંબંધી મુદતના નિયમ લાગુ પડશે. અદાલતની રજા વિના જો વાદી ફરિયાદ યજાય તો બંધ થાય, તો તેજ બાબત તેથી નવી ફરિયાદી થઇ શકશે નહીં.

૧૫૭. અન્યોન્ય સમજુત અથવા બંદોબસ્ત કરીને કોઇ ફરિયાદી માંડી વળાય અથવા તે ફરિયાદીની બાબતમાં તે પ્રતિવાદી વાદીનું મનમનાવે તે બંદોબસ્ત અથવા સમજુત અથવા મનમનાવ્યું દફતરમાં નોંધી, તે ફરિયાદીનો તે પ્રમાણે નિકાલ કરવો. અને જે રીતે થયું હોય તેવી મતલબ લખીને વાદી અદાલતને અરજ આપે, અને તે પ્રમાણે થયાની અદાલતને ખાતરી થાય, તો અદાલતે કામ બંધ કરવું.

૧૫૮. ફેસલો થતાં અગાઉ કોઈ પણ વખતે પોતાની ફરિ-
યાદ માંડી વાળવાને બરખાસ્ત આપી કામ બંધ કરવા વાદીનો
હક છે. તો તેણે બરખાસ્ત આપવી.

૧૫૯. જો તે બરખાસ્ત કામ ચલાવ્યા અગાઉ કરે તો વાદી
એ ભરેલી ફી તેને પાછી મળશે. પણ કામ શરૂ થયા પછી બરખા-
સ્ત આપશે. તો તેને ફી પાછી મળશે નહીં.

કામ ચાલતાં પક્ષકાર મરી જાય તે વિશે.

૧૬૦. મુકદમો ચાલતાં છતાં વાદી અથવા પ્રતિવાદી મો-
ત થાય ને દાવાનું કામ ચલાવવું બાકી રહ્યું હશે તે યોગ્ય કારણ
હશે તો ચાલશે. ફકત વાદી મોત થાય તો તેના વારસને નામ
દાખલ કરાવવા અરજ કરવી જોઈયે, પ્રતિવાદી મોત થાય તો
તેના વારસનું નામ દાખલ કરવા વિશે વાદીએ અરજ કરવી
જોઈયે. એકજ પ્રતિવાદી હોય, અને તે મોત થાય ને તેનો વાર
સ છતાં તેનું નામ વાદી દાખલ નહી કરે તો અરજ કાઢેલમાંથી
કાઢી નાખવી જોઈયે પણ આ સબબથી ફરીથી નવી અરજ
કરવાને વાદીને અટકાવ નથી. વારસ ન હોવાના કારણે મુએલા
પ્રતિવાદીની મિલકત ઊપર દાવો ચલાવવા વાદી ચાહશે
તો મુએલો વાદી અથવા પ્રતિવાદી સિવાય બાકીના વાદી
અથવા પ્રતિવાદી ઊપર યોગ્ય લાગ્યા પ્રમાણે હયાત વાદી
ની અરજ ઊપરથી મુકદમો ચલાવવામાં આવશે.

૧૬૧. વાદી મરણ પામશે તેના વારસનું નામ દાખલ થયા

विषे अरज करवानी बाबतमां योग्य मुदतनुं ओईरनामुं छेवट आंक १५नो नमूनो जोडेलो छे, ते प्रमाणे प्रसिद्ध करवुं. ने ते मुदतमां वारस हाजर न थाय तो तकरीयाद काढी नाखवी. अने प्रतिवादीने जे खर्च थयेलुं हशे ते विषे न्यायाधिशनी नजरमां योग्य जणाय ते प्रमाणे मरनारनी मिलकतमांथी अपाववानो हुकम करवो.

१५२. मुवेला वादीना वारस विषे तकरार पडेथी तेमने अदालतमां फरियाद करवा विषे हुकम आपीने तेनो छेवट निकालो थाय त्यां सुधी चालती फरियादनुं काम मोकुफ राखवुं.

१५३. मुवेला वादी अथवा प्रतिवादीने ठेकाणे जे वारसना नाम दाखल थशे तेमने काम चलाववानी बाबतमां तेमना सर्व नियम लागु पडशे.

स्टाम्पना अथवा तेने बदले सरकारी चिन्हना निमेला कागळ सिवाय थयेला दस्तावेज नाकबूल थवा विषे.

१५४. सादा अथवा ओछी किंमतना कागळ उपर थया दस्तावेज निमेला कागळ विषेना निबंध प्रमाणे छापी लीधा वगरना न्यायना काममां मंजुर करवा नहीं.

फैसलानो दिवस मुकरर करवा तथा फैसल करवा बाबत.

१५५. पुरी तजवीज थया पछी फैसल करवानो दिवस मुकरर करी ते दिवसे हाजर थया वादी प्रतिवादीना नामथी जे हुकम

લખી તે ઊપર તેમની, અથવા તેમની તરફના વકીલો હોય તો તે-
મની સહીઓ લેવી. આ કલમ પ્રમાણે હુકમ લખવો તે છેવટ આં-
ક ૧૯ નો નમૂનો જોડેલો છે તે પ્રમાણે લખવો.

૧૫૫. એવો જ્યારે મુકદમો હોય જે તેનો ફૈસલો નીમેલી તા-
રીખે એક દિવસમાં થઈ શકતો નથી. અથવા બીજું કંઈ મોકુફ રાખવાનું યો-
ગ્ય કારણ જણાય તો તે રોજ કામના વખતમાં લખી રાખી યોગ્ય
મુદત સુધી અથવા તમામ કાગળ પત્ર વાંચવા પુરા થઈ રહે ત્યાં સુ-
ધી તે કામ મુલતવી રાખવું.

૧૫૭. ફૈસલાના નીમેલા દિવસે વાદી ન્યાયાધીસીમાં હાજર
હોય ને પ્રતિવાદી ગેરહાજર હશે. તો ફૈસલો કરવો. પ્રતિવાદી હાજર
હશે ને વાદી હાજર નહીં હશે તો મુકદમો ફાઈલમાંથી કાઢી ના-
ખવો. પણ તે હાજર ન હોવાથી ઇનસાફ ઠરાવવા હરકત ન હોય
તો કામનો ફૈસલો કરવો જોઈયે. ફકત ન્યાય કરનારને જણાઈ
આવશે તો ફૈસલાનો એક દિવસ મુકરર કરી તે દિવસે પક્ષકાર હા-
જર થવાની તજવીજ કરવી. ત્યાં સુધી તે મુકદમો મોકુફ રાખવો.

૧૫૮ ફૈસલો કરવાના નીમેલા દિવસે વાદી પ્રતિવાદી અથવા
તેમાંથી જે હાજર હશે તે સમક્ષ મુખ્ય કામદારે તમામ કાગળ પ-
ત્ર વાંચી હાજર પક્ષકારની તજવીજ સાંભળી લેઈ તે કામનો યો-
ગ્ય જણાય તે પ્રમાણે ફૈસલો કરવો. અને તે અદાલતમાં ખુલ્લી
રીતે તેજ વખતે સંભળાવવો જોઈયે. પછી તેમાં ફેરફાર કરવો નહીં.

૧૫૯. મુકદમામાં પક્ષકારોને જે પ્રમાણે ખર્ચ થયેલું હશે તે
ફૈસલાની વખતે જે પક્ષકાર હારશે. તેના ઊપર ચઢાવવો. અથવા.

कोई कारणथी योग्य जणाय ते पक्षकारना अंग उपर नाखवा न्यायाधिश मुख्तियार छे.

१७०. मुकदमा नंबरना अनुक्रम वडे फेंसलो करवा पण कांइ योग्य कारणथी पछवाडे थयेली अरजनो फेंसलो करवाने कांइ हरकत नथी.

१७१. मुकदमा संबंधी जे कागळ थशे तेना उपर मुकदमानो नंबर अने ते शी बाबतनो कागळ छे ते अने दाखला तारीखनी अनुक्रमे निशानीयो जे यजतनी ते यजते नाखीने दरेक कागळ उपर सिरस्तेदारे रजु करवुं. अने कामदारे ते कागळ उपर सही करीने हुकमना कागळ उपर मोहोर करता जवुं.

१७२. पक्षकारोए जे दावा बाबत तोड कर्यो होय ते बाबत उलय जणे कयो तोड कर्यो तेनो अर्थ बाबत शो करायो ते लखीने न्यायाधिश पासे सही सुधांतनी अरज आपे ते प्रमाणे हुकमनामुं करवुं जोइये.

१७३. वादीये कांइ स्थावर माल मिलकत मागेली होय ते बाबत न्याय थाय तेनी चतुरशीमा तथा ते माल ओळखवाना जे बीजा गुणा होय ते स्पष्ट पणे नीयाडामां लखवा जोइये.

१७४. फेंसलानी नकल पक्षकारे मागी निमेला कागळ रजु कर्याथी दस दिवसमां न्यायाधिशे सही तथा शीक्का सुधांत आपी आपवी लेवी.

१७५. पक्षकार हाजर होयने फेंसलो थयो होय ते फेंसलनी

तारीख पछी अपिलनी मुद्दत लागु थशे कोई पक्षकार हाजर न होय ते उपर हुकमनामुं थयुं होय. तेणे अर्जी आपी आकेर करवा नोटीस आपवी. अने ते नोटीस लागु थयेली तारीखनो दाखलो नीचा दफतर तणे लखी राखवो. तथा ते तारीख पछी अपिलनी मुद्दत गणी करीने नी वती हुकसलो थशे ते नोटीस नहीं करावे तो बीजा पक्षकार हुकमनामानी नकल लेशे ते तारीख पछी अपिलनी मुद्दत समजवी लेछेये.

हुकमनामा बाबत.

१७६. बन्ने पक्षनी दलील दस्तावेज लेया पछी तथा साक्षीलुभानी लखी लीधा पछी अने बन्ने तरफनुं बोलवुं सांभळ्या पछी न्यायाधिशे पोताना तरफथी हुकमनामुं करवुं.

१७७. हुकमनामामां कामना मुद्दा पहेला लखी त्यारपछी कारण सहीत ठराव लखवो. ने त्यार बाद ते हुकमनामामां न्यायाधिशे पोतानी सही करी खुल्ली अदालतमां ते बन्ने पक्षकारने वांची संभळाववुं.

१७८. मुकदमानुं खर्च कोनी पासेथी केटलुं कोने अपाववुं ते पण साफ रीते हुकमनामामां लखवुं.

१७९. मुकदमा संबंधी फी तथा प्रतिवादी अने साक्षीदोने समन करवानुं, तथा बीजा हुकमोनुं, तथा दस्तावेजनी नकलोनुं, अने वकीलो लेने सनंद मळी होशे तेनी फी तथा साक्षीदो तथा पंचने तेमज स्थानिक तजवीज तथा हीसाब तपासवानुं ए सर्व खर्च मुकदमानुं गणाशे.

૧૮૦. મુકદમાનો નંબર તથા પક્ષકારનાં નામ અને દાવાની હકીકત હુકમનામામાં લખવી.

૧૮૧. જો મુકદમો જંગમ મિલકત બાબત હોય તો તે મિલકત પાછી આપવા, અને તે મિલકત મળી શકે નહીં તો તેની વાજબી કિંમતનો આંકડો ઠરાવી તે આપવા હુકમનામામાં લખવું.

૧૮૨. ન્યાયાધિશની નજરમાં એમ આવે કે અમુક દેણદાર એકદમ લેણું અગાઉ આપી નહીં શકે તો તેની હાલત ઉપર નજર રાખી તે ઉપરના લેણાનાં હફતાં પણ કરી શકે.

૧૮૩ ફરિયાદીના લેહેણાના દાવાની સામે પ્રતિવાદીએ દાવો કીધો હોય તો વાદીનો દાવો તથા પ્રતિવાદીનો દાવો હુકમનામામાં જુદો જુદો લખવો. અને બન્ને પક્ષકારના પરસ્પરના દાવાનો કારણ સહીત ઠરાવ લખી જેનું જેટલું લેણું નિકળે તે રકમોની બાદબાકી કરી જે ઉપર બાકી રકમ નિકળે તે ઉપર તેટલી રકમનું હુકમનામું કરવું.

૧૮૪. કરાર તોડ્યાની નુકશાની બાબત ફરિયાદ હોય અને અદાલતની નજરમાં એવું આવે કે તે કરાર પુરો કરવાને પ્રતિવાદી શક્તિવાન છે. તો વાદીના અનુમતથી મુદત ઠરાવીને તેટલી મુદતમાં તે કરાર એમનો એમ પુરો કરવાનું હુકમનામું કરી આપવાને અદાલત મુખ્તિયાર છે. અને એ હુકમનામું કરે ત્યારે તે કરાર પ્રતિવાદી પુરે ન કરે તો તેના બદલામાં નુકશાની દાખલ તેણે કેટલા રૂપીઆ આપવા તે અદાલતે હુકમનામામાં ફરમાવવું.

ભાગ ૬ ઠ્ઠો.

કુડમનામું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્તી વિશે.

૧૮૫. જેની તરફ કુડમનામું થાય તે અમલમાં લાવવા ચાહશે અને કુડમનામા ઉપર અપિલ કરવાની મુદત વીતી ગઈ હશે તે અપિલ નહી થઈ હશે અથવા અપિલ થઈ ફેસલો થયો હશે તેણે ખુદ અથવા જાત્કામમાં લિમેલા વકીલ અથવા મુખ્તિયારની મારફત કુડમનામું બજવવાને જે અદાલતને અધિકાર છે તે અદાલતમાં નીચે લખ્યા પ્રમાણે મજમુન લખી દરખાસ્ત આપવી જોઈયે.

૧ દાવાનો નંબર તથા પક્ષકારોનાં નામ ને કુડમનામાની તારીખ અને કુડમનામું થયા પછી અપિલ થઈ હતી અથવા નહોતી ને કુડમનામું થયા પછી દાવાની બાબતમાં પક્ષકારે નિકાલ કર્યો છે કે નહીં.

૨ કુડમનામા ઉપરથી કંઈ લેવાની અથવા નુકશાનીની રકમ કેટલી અથવા કુડમનામામાં બીજું કાંઈ આપવું હોય તો તે લખવું જોઈયે.

૩. કુડમનામું કઈ રીતે અમલમાં લાવવું તે તપસીલવાર લખવું.

૧૮૬. કુડમનામાના માલિક એકથી વધારે હોય તેમાંથી કેટલાક અથવા ફક્ત એકલો સંપૂર્ણ કુડમનામું અમલમાં લાવવાવિશે દરખાસ્ત આપશે તો તે કુડમનામામાં ભાગ ઠરાઈ આવ્યા હોય તો દરખાસ્ત આપનારના ભાગ પ્રમાણે અમલમાં લાવવું. ભાગ ન ઠરાઈ આવ્યા હોય તો દરખાસ્ત આપનારને ભાગ પુછી તે વિશે પ્રમાણ જોઈ ભા-

डीक्रमालीकने मुद्दतजंथीनोटीस आपवी ने ते मुद्दत ऊपर तेमणे हाजर थई दरजास्त आपनारे बतावेला प्रमाणे लाग कबूल करे अथवा पुरी दरजास्त अमलमां लाववा विशे मंजुरी आपे तो ते प्रमाणे अमलमां लाववुं. कदापि मुद्दतनी अंदर तकरार हाजर नहीं करे तो दरजास्त आपनारे बतावेला लाग प्रमाणे पुरावाना आधारथी खातरी थया मुजब अमलमां लाववुं.

१८७. जेना तरफ हुकमनामुं थयुं ते तेणे बीजाने आप्युं हशे अथवा कांई योग्य कारणथी बीजाने स्वाधिन थयुं हशे तो खातरी लायक दाखलाना आधारथी जेनी पासे ते हुकमनामुं आव्युं तेने दरजास्त आपवानो अधिकार छे. अने मुनासब जणाये असल मालिकना दरजास्त ऊपरथी जेवी रीते हुकमनामुं बजववामां आवे तेवीज रीते एनी दरजास्त ऊपरथी बजववुं जोईये.

१८८. प्रतिवादीना जंगम मालनी जप्ति कराववी होय तो दरजास्ती जगत ते मालनी तपसीलनी याद वादीये आपवी जोईये. अथवा खबर न होय तो ते हुकमनामामां अपायेली रकम तथा खर्च पुरू थाय तेटली मिलकतनो कांई पण जंगम माल जप्त करवो. एवी रीते दरजास्तमां मोघम लख्युं हशे तो ए चालशे. पण ते जंगम माल क्यां आगळ छे एवुं दरजास्त आपनारे जप्तिनी वखते बतावयुं.

१८९. प्रतिवादीनो स्थावर माल तथा मिलकत जप्त करावनी होय तो दरजास्ती जगत ते माल मिलकतनी याद आपी

માલ મિલકત આગળધામાં આવે તથા નિશાનીઓ તે યાદમાં લખવી જોઈયે.

૧૮૦ જે માણસ ઉપર હુકમનામું થયું તે માણસ હુકમનામું અમલમાં લાવવા અગલ કદાપિ મરણ પામે તો તેના વારસ ઉપર અથવા તેની માલ મિલકત ઉપર તે હુકમનામું બજાવવા વિશે દરખાસ્ત આપી હોય તો કામદારે વિચાર કરીને તે દરખાસ્ત કબૂલ કરવા લાયક છે. એવું જણાય તો હુકમનામું અમલમાં લાવવું.

૧૮૧. દરખાસ્ત આપનારે દરખાસ્તની સાથે હુકમનામું રજુ કરવું. અને અધિકારીએ તે હુકમનામાના ઠરાવની સાથે તે દરખાસ્તની સાથે રજુવાત કરી બરાબર હોય તો તે મંજુર કરી છેવટ આંક ૨૭નો નમૂનો જોડેલો છે, તે પ્રમાણે બૂક રાખી તેમાં નોંધવો જોઈયે. કદાપી દરખાસ્ત માંની મતલબ હુકમનામા સાથે મળતી ન હોય, તો દરખાસ્ત આપનારે પાછી આપી દુરસ્ત કરી આપવા હુકમ કરવો. અને હુકમ થયા છતાં દુરસ્ત ન કરી આપે તો તે દરખાસ્ત ના મંજુર કરવી જોઈયે.

૧૮૨. પક્ષકાર જે હોય તે તેનું આપસ આપસ ઉપર નગદ રૂપીઆનું હુકમનામું થયું હોય તો તેની બાદબાકી કરી બાકી રહેશે તેટલુંજ માત્ર હુકમનામું અમલમાં લાવવું જોઈયે.

૧૮૩ હુકમનામું બજાવવાના કામમાં જેના ઉપર હુકમનામું થયું તે માણસ એવી અરજ કરશે કે તે હુકમનામાના માલિક ઉપર મેં ફરિયાદ કરી છે. સબબ હુકમનામું અમલમાં લાવવું મોકુફ રાખવું તો હુકમનામાના માલિકને તે ફરિયાદીના અરથ

સુધાત રૂપીઆના જામીન આપવા વિશે હુકમ કરવો અને જામીન આપે તો હુકમનામું અમલમાં લાવવું. જામીન ન આપે તો પેલી ફરીઆદી રકમ જેટલું હુકમનામું અમલમાં લાવવાનું મોકુફ રાખવું જોઈએ.

મોટી પદવીના, જે આબરૂદાર ઉપર અમલ કેવી રીતે થાય તે બાબત.

૧૯૪. દરખાસ્ત આપનારે જે માણસ ઉપર હુકમનામું આપવા વિશે દરખાસ્ત આપવાની છે. તે માણસ મોટી પદવીનું અગર આબરૂદાર હશે તો તે માણસ તરફથી હુકમનામાનો નિકાલ કરાવી આપવા વિશે અરજ કરાવવી. અને બજાવનાર અધિકારીએ યોગ્ય મુદતમાં નિકાલ કરી આપવા વિશે હુકમ કરવો.

૧૯૫. આપેલી મુદતમાં મોટી પદવીનું અથવા આબરૂદાર માણસ હુકમનામાનો નિકાલ અથવા માલિકની સમજુતિ નહીં કરે તો અમલમાં લાવનાર કામદારે સરકારમાં જાહેર કરી તે બાબતમાં સરકારનો જે પ્રમાણે હુકમ થાય તે પ્રમાણે અમલ કરવો.

હુકમનામા પછી આપેલા વસુલ બાબત.

૧૯૬. હુકમનામું થયા પછી પ્રતિવાદીએ જે વસુલ આપ્યું હશે તે હુકમનામા નીચે લખી લેવું જોઈએ. અથવા પહોંચ લેવી જોઈએ. એ પ્રમાણે ન કરવાથી લીધેલું વસુલ દરખાસ્ત આપનાર જો કબૂલ કરે તો તે વિશે તકરાર સાંભળવામાં આવશે નહીં પણ તે બાબત પ્રતિવાદી જુદી ફરીયાદ કરશે તો ચાલશે.

मालविशे थयेला फेंसलाप्रमाणे माल आपवा बाबत.

१९७. जमिन वगेरे स्थावर मिलकत बाबत हुकमनामुं थयुं हशे तो जेनी तरफ हुकमनामुं थयुं होय तेना स्वाधिन ते जमिन अगर ते माल करायवो. परंतु चतुर्मासना दिवस पछी जे घरमां कोइ रहेतुं होय ते घरखाली करायवुं नहीं. तेमज खेडा ण जमिनमां मोहोल होयतो कापी लीधा पछी ते जमिन सोंपा ववी. पण जमिन मांहेनुं पाक निकळी कबजमां थतां सुधी था रो अने घर कबजमां थतां सुधी भाडुं मागे तो अपाववा हर कत नहीं परंतु ते बाबतनी फरियाद जुदी सांभळी हुकम नामुं करी आपवुं.

१९८. वहीवट करवानो हक जेनो छे एवुं रैयत लोकना अथवा कोइ माणसना ताबामांथी जमिन अथवा बीजे स्था वर माल अपाववा हुकमनामुं थाय तो ते जमिन अगर ते माल मुलकी संबंधी होयतो वादीने स्वाधिन करेथी दाखला साथ मुलकी अधिकारीने जणी मोकलवुं जोइये.

विक्री वगेरेना लेखउपर सही साक्षी करवा विशे थयेलुं हुकमना मुं अमलमां लाववा बाबत.

१९९. विक्रीनो लेख करी आपवा बाबत अथवा वि क्रीना लेखउपर अथवा बीजा कांइ करावेला उपर सही अथवा साक्षी करी आपवा बाबत हुकमनामुं थयुं होय ते

પ્રમાણે તે નકરે તો તેના તરફ જે હુકમનામું થયું છે તે પક્ષકારે તે

લેખ અથવા તે સહી અથવા તે સાક્ષી ન્યાયાધિશે કરાવી આપા-

વવું. તાકીદ કર્યા છતાં પણ તે નકરી આપે તો તે વિક્રીના લેખ

તૈયાર કરીને તે ઉપર અગર સહી સાક્ષી કરયાના લેખ ઉપર સ-

દર્હૂ પ્રકારનો શેરો લખીને ન્યાયાધિશે પોતાની સહી કરી આપ-

વી. એટલે પક્ષકારે લખી આપ્યા જેવું લાગુ પડશે.

હિસ્સો આપવા બાબતથયેલું હુકમનામું અમલમાં લાવવા વિશે.

૨૦૦ પંત્યાળી એટલે અવિભક્ત જમિનના અથવા ઘરના અથવા બીજા કાંઈ માલમાંથી હીસ્સા પ્રથક પ્રથક કરી આપવા બાબતનું હુકમનામું થયેલું હોયતો હુકમનામું બજવનાર કામદારે તેની રજમંદી અને તેમાં તકરાર પડેતો લાગાભાગસ વિદ્યમાન ઉત્પન્નતામાંથી કોઈ પ્રકારે નુકશાન નકરે એવા વિભાગ કરી અપાવવા.

જમિન ઉપર અમલમાં લાવવા બાબત.

૨૦૧. કોઈ મનુષ્ય જમિન થયાથી તે ઉપર સર્વ હુકમનામાની અથવા તેના કાંઈ હીસ્સાની જવાબદારી આવી હોય તો જે પ્રમાણે પ્રતિવાદી ઉપર હુકમનામું બજવવામાં આવે તેજ પ્રમાણે જમિનદાર ઉપર બજવવું જોઈયે. પરંતુ મૂળ દેણદાર ઉપર નીચા-ણે થઈને તેની મિલકત જમિનદારે દેખાડી હોય તો સીરસ્તા પ્રમાણે પ્રથમ જપ્તિ કરી તેની કરાળમાં ઉત્પન્ન થાય તે અપાવવી.

अने तेटलाथी लीधाडानो अवेज पुरो न थाय तो बाकी रुपीआ जामिन पासेथी अपाववा.

प्रतिवादीनी मिलकत जप्त करवा बाबत.

२०२. प्रतिवादीना ताबामांथी जंगम माल कींवा किंमतदार दस्तावेज जप्त करवा होय तो प्रत्यक्ष पकडी जप्त करवा जोईये. अने ते बजावनार कामदारे जामिन लई प्रतिवादीनें जुमे रखाववा. प्रतिवादीने जामिन नमळे तो ते माल सरकारने स्वाधिन राखवो जोईये.

२०३ जमिन अथवा घर अगर बीजो स्थावर माल जप्त करवो होय तो ते विक्री अगर बक्षिस अथवा बीजी कोई पण रीते करीने प्रतिवादीए कोईने आपवो नहीं ने कोईये लेवो पण नहीं ए बाबत जाहेर नामुं छेवट आंकडा ५८ नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे करवुं.

२०४. प्रतिवादीनी माल मिलकत अथवा लेणुं बीजा पासे होय ते जप्त करवा बाबत दरखास्त आव्याथी ते माणसने माल मिलकत अथवा पोता पासे होय ते कबूल कर्याथी ते मिलकत जप्त करवी. अथवा ते देणुं तेणे प्रतिवादीने आपवुं नहीं. एथी कबूलत लखी लेई लेणानी जप्ति करवी. परंतु तेणे नाकबूल कर्याथी वादीने देखाडे ते मिलकतनो नोंध मात्र करावयो. तथा ते मिलकत करवाना अवेजमां मळवा दरखास्त आपनारे दावो करवो जोईये.

२०५. प्रतिवादीनुं लेणुं जप्त थया उपर ते देणदार पासेथी ते रुपीआ लेवाना तथा तेनी पावती आपवानो जप्तीकरनार कामदारने अधिकार छे. अने जप्तीकरनार कामदारे आपेली पावती मालिके आप्या प्रमाणे लागु पडशे.

२०६. प्रतिवादीना कुटुंबना निर्वाह अर्थे अवश्य जोईये ते पाथरण तथा वासण तथा स्त्रियोना अंगो उपर अवश्य जोईये, जेवां सौभाग्य घरेणां तेवोज स्त्रिधन तथा खावानुं जे महीना सुधीनुं अन्न तथा प्रतिवादीनी उपजीवीकाना सामाननी वस्तु मात्र जप्त करवी नहीं.

२०७. करजनुं वसुल करवा घर वेचवाथी दरजास्त थाय तो प्रतिवादीने रहेवा पुरती जगा तेने राखी बाकी बीजा हरकतनी होय ते जप्त करवी.

२०८ जप्ति कोई ढोर ढांखरनी होय तो तेनी पंचोना मते कींमत नक्की कराववी. अने प्रतिवादी ढोर हाजर करवाना करारथी तेनी किंमत प्रमाणे जामिन आपे तो प्रतिवादीने सोंपाववां. प्रतिवादी जामिन न आपे तो वादी पासेथी सदहू प्रमाणे करारना लेख लखावी लेई अथवा योग्य होयतो जामिन लेई वादीने सोंपाववां. अने वादी संभाळी न ले अथवा सरकारमां राखवा खरच वादी अर्थे न आपे तो ते ढोरां कोई प्रकारथी लेवां देवां नहीं. अेवुं जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी प्रतिवादीना कबजामां रहेवा देवां. अने तेना उपर कोईनो दावो होय तो तेने हाजर थवा विशे आंक १९ ना नमूना मुजब जाहेरनामुं प्रसिद्ध करी ते मुदत

तली अंदर कोई दावो न बतावे तो ते ढोर हराज करवां जोईये. अ-स्तिमां गाय होय तो हराज न करवी ने वादी हक्दारो न होय तो तेने कींमत ठरावी आपवी.

२०९ वादीनो दावो पुरो थई रहे त्यां सुधी जेटली वखत म-ल्तियादीनी मिलकत वादी बतावे ते ते वखत जप्त करीने ते विरोना नियमो प्रमाणे अमलमां लाववुं.

२१०. जे वस्तुनी जप्ति करवी होय ते वस्तुमां कोई दरबार-नो हक होय तो ते मुकीने बाकीनी जप्ति करवी. ते जप्त थयेली वस्तुमां कोई दरबारनो हक छे एम पाछळथी मालम पडे तो ते वस्तु अलग राखवी. ने ते वेच्याण थई गई होय तो तेना वेच्याणमांथी दरबार हकना पैसा पहेला वसूल करवा.

२११. जे जप्त थयेला मालना लीलामनुं जाहेरनामुं थई गया पछी ते माल उपर दावानी अरज अदालतमां आवशे तो तेनो तपास नहि थयो होय त्यां सुधी लीलाम थवुं बंध रहेशे.

२१२. जप्त थयेली मिलकत वेच्याण अगाउ ते उपर कोई पोतानो हक होवा दावो करतो होय तो तेनो न्यायाधिकारी तपास करतां एम जाहेर थाय के दावो करनारनो हक छे तो तेना हक जेटली मिलकत न वेचतां बाकी रहे ते वेचवी.

२१३. हुकमनामुं अमलमां लावनार कामदारे स्थावर मिलकत तथा जंगम मिलकत जप्त कर्या पछी ते उपर कोईनो दावो होय तो हाजर थवा विषे त्रीस दिवसनी मुदतनुं जाहेरनामुं छेवट जोडेला आंक १८ना नमूना प्रमाणे प्रसिद्ध करवुं

૨૧૪. જપ્તિ થયા પછી જાહેરનામાની મુદત સુધી જેનો હક તે મિલકત ઉપર હોય તેણે હાજર થઈ પોતાનો હક શી રીતે છે તે લખીને અરજ કામદારને આપવી. અને તેણે જપ્ત કરાવનાર. ને તે વિશે પુછવું. અને તે કબૂલ કરે તો તે માલ ઉપરથી જપ્તિ ઉઠાડવી. કદાપિ જપ્તિ ઉઠાડવા વિશે કબૂલ નહીં કરે તો દાવો બતાવનારને પંદર દિવસની મુદતમાં ફરિયાદ કરવાને હુકમ કરવો.

લીલામ બાબત.

૨૧૫. હુકમનામાની તામિલ કરવા ર એટલે અમલમાં લાવવા ટમાં સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકતનું લીલામ કરવાનું હોય તે ન્યાયાધિશે પોતે જઈ અથવા પોતાના જમાંદારને મોકલી જાહેર લીલામ કરવું.

૨૧૬. જપ્તિમાં કાંઈ ઘર અથવા જમિન હોય તે જમિનની પેદાશ અથવા ભાડું આપવાથી એક વર્ષની અંદર વાદીના હુકમનામાનો નિકાલ થાય એમ જણાય તો જપ્ત થયેલા માલની હરાજ ન કરતાં તે પ્રમાણે તજવીજથી તે હુકમનામું બજાવવું.

૨૧૭. આ રીસાલાની કલમ ૮૨ મીમાં લખેલા કારણથી અનામત રાખેલા પૈસા ઉપર જાહેરનામાની મુદતમાં કોઈ દાવો કરી અસો નહીં કરી શકે તો તે આ હુકમનામા પ્રમાણે વાદીને અપાવવા.

૨૧૮. જાહેરનામાની મુદતમાં કોઈ દાવો કરનાર હાજર

ન થાય અથવા હાજર થઈને આપેલી મુદતમાં ફરીયાદ ન કરે તો તે જપ્ત થયેલા માલની હરાજ કરવાની તારીખ મુકરર કરીને તે તારીખની લોકોને ખબર થવા માટે જાહેરનામું છેવટ આં. ૨૦નો નમૂનો જોડેલો છે તે પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરવું. અને ઠરાવેલા દિવસે જાહેર રીતે એ મિલકત હરાજ કરવી.

૨૧૯. હરાજમાં માલ મિલકતનું વેચાણ થયા પછી તે માલ લેનારની સહી લીલામની યાદી ઊપર લેવી જોઈયે. ને કીમતના રૂપીયાની ખાતરી આપ્યા સિવાય માલનો કબજો કરવા દેવો નહીં.

૨૨૦. જાહેરનામામાં સ્થાવર મિલકતને વાસ્તે ૧ મહીનો અને જંગમને વાસ્તે પંદર દિવસથી ઓછી મુદત ન આપવી જોઈયે.

૨૨૧. જંગમ વસ્તુ લેનારને તેજ વખત પૈસા આપવા પડશે.

૨૨૨. માલ લેનાર તેજ વખત પૈસા ન આપે તો તેની વાર દિવસ રાહા જોઈ તેને જોખમે માલ અનામત રાખવો તેટલામાં તે પૈસા આપી માલ ન લઈ જાય તો તે માલ ફરીથી લીલામ કરી વેચવો. ને વેચતાં આગળની કિંમતથી કાંઈ નુકશાન જાય તો તે નુકશાન પહેલા ખરીદદાર પાસેથી લેવું. પણ નફો થવે તો પહેલા ખરીદદારને નમળતાં મિલકતની કિંમતમાં ગણાશે.

૨૨૩. માલ લેનાર ખરીદ કરેલા માલના પૈસા આપે તેની

पछीथी लीलाम करनारे आपवी.

२२४. स्थावर मिलकत लीलाममां वेच्याती लेनारे वस्तुनी किंमतथी चोथाई तेज वखत आपवी. अने बाकीना त्रण हिस्सा पंदर रोजनी अंदर आपी देवा. पण जो पंदर रोजनी अंदर पैसा नहीं आपे तो ते मिलकतनुं फरीथी लीलाम करवुं तेमां आगळनी किंमतमांथी कांई नुकसान जयतो पहेला लेनार पासेथी लेवाशे. अने आगळ लेवाएली चोथाई तेने पाछी मळशे नहीं. तेमज नफो थशे तो ते पण तेने न मळतां मिलकतनी किंमतमां गणाशे.

२२५. लीलाम थयानी अगाउ लेणदार पोते खरीदवाने चहातो होय तो न्यायाधिशे देणदारनी मंजुरीथी त्राहित माणसनी [illegible] ते वस्तुनी किंमत कराववी लेणदारने वेचाथी आपवी.

२२६. खरीददारने लीलाममांथी लीधेली स्थावर मिलकतनो दस्तावेज न्यायाधिशे नमूना आंक २१ प्रमाणे करी आपवो.

२२७. लीलाममां लीधेली स्थावर मिलकत लेनार लेवाने कबजे करतां प्रतिवादी अथवा तेना तरफथी कोई पण रोके तेणे दरबारी हुकम तोड्यानो गुन्हो कर्यो जेम जाणवुं ने सजा फोजदारी कायदामां लख्या प्रमाणे थशे ने तेने रुजु थया फोजदारी अदालतमां मोकलवो. परंतु प्रतिवादी सिवाय बीजो कोई हकदार थई रोके तो तेणे ऊपर लख्यो

ગુનો કર્યો હોય સમજાશે નહીં ને તેના દાવાનો ચાલતી તપાસ કરી મુનાસબ જ હુકમ કરવો.

૨૨૮. સ્થાવર મિલકતનું કોઈ પણ વેચાણ અદાલતે મંજુર કરતાં સુધી પાકું ગણાશે નહીં. ને તે વેચાણની જાહેર ખબર આપવામાં અથવા તે વેચાણ કરવામાં કાંઈ ગેર શિરસ્તે કામ થયું હોય તો તેની ફરિયાદ વેચાણ થયા પછી એક મહીના સુધી ચાલશે. પણ અદાલતને ખાતરી થશે કે ખરેખરું પ્રતિવાદીને નુકશાન થયું છે. તો તે વેચાણ રદ્ કરવામાં આવશે ને તેના પૈસા ખરીદદાર પાસેથી આવેલા હશે તે તેને પાછા મળશે.

૨૨૯. સ્થાવર માલમિલકત હરાજમાં વેચાતી લેનારે સ્ટામ્પની રૂએ લખેલા કાગળ ઊપર અધિકારીની સહી સુધાંતનો દાખલો દેણદારનો હક વેચાથી લીધા વિશે લેવો જોઈએ. અને તે દાખલો દેણદારના ખરીદપત્ર મુજબ લાગુ પડશે.

૨૩૦. જમીનમાંનો કિંમતી દસ્તાવેજ જેને વેચાથી મળશે તે વિશે તેણે સ્ટાંપની રૂએ લખેલા કાગળ ઉપર અધિકારીની સહી સુધાંતનો દાખલો લેવો. અને જેને દસ્તાવેજ મળશે તેણે તે વિશે ફરિયાદ કરી હશે તો ચાલશે.

૨૩૧. જપ્ત થયેલો માલ હરાજ થયા પછી તે માલ ઊપર પ્રતિવાદી સિવાય જેના માલિકપણાનો દાવો હશે તેણે તે મિલકત સ્થાવર હશે તો હરાજ કરાવનાર ને હરાજ લેનાર બ-

પર મિલકત મળવા વિશે ફરિયાદ કરવી. ને જંગમ માલ હોય તો કિંમતના રૂપીઆ મળવા વિશે હરાજ કરાવનાર ઉપર ફરિયાદ કરવી જોઈયે.

૨૩૨. હરાજ કરેલા માલનું જે ઉત્પન્ન થાય તે જેના તરફનું હુકમનામું થયું હોય તેને આપી તેની પહોંચ અથવા હુકમનામા ઉપર જરપાઈ કરી લેવી. અને હુકમનામાના રૂપીઆ થતાં ફીના ખર્ચ સુધાંતની રકમ કરતાં હરાજનું જાસ્તિ ઉત્પન્ન હોય તો તે પ્રતિવાદીને આપી તેની પહોંચ લેવી જોઈયે. પણ હરાજ કરનારે લેવાની રકમ કરતાં જાસ્તિ મિલકત એ સબબ હરાજ કરવી નહીં.

પ્રતિવાદીને કેદ કરી કેસનો અમલમાં લાવવા બાબત.

૨૩૩. વાદીએ પ્રતિવાદીને કેદમાં રાખવા દરખાસ્ત આપી હોય તો કામદારે તે માણસ કેદમાં રાખવા લાયક છે કે નહી તેનો વિચાર કરીને યોગ્ય જણાય તો લેણાનો નિકાલ કરે ત્યાં સુધી કેદ રાખવો. પણ ત્રણ મહીનાથી વધારે કેદ રાખવો નહીં. ફક્ત એક હજારથી વધારે લેણું હોય તો વધારે કેદમાં રાખવા વિશે સરકારની નજરમાં આવે હુકમ થયા પ્રમાણે કેદમાં રાખવો જોઈયે.

૨૩૪. પ્રતિવાદીને કેદમાં રાખવો તે વિશે દરરોજ એ આનાથી ચાર આના સુધી ન્યાયાધિશ ઠરાવ કરે તે પ્રમાણે વાદીએ ભથુ આપવું. વાદી ભથુ ન આપે તો એ કેદીપ-

स राह्या नथी जीने दिवस फुलासो करयो.

२३५. केदमां गयेलो प्रतिवादी वादीना नीवाडा बदल देणा-
नो निकाल करशे अेटले तेन वेपा फुलासो थशे.

२३६. केदमां गयेला प्रतिवादीने छुटको करी लेवानी इच्छा
होय त्यारे तेणे नुकसान थया नेग तथा नुकसान थई शके अेवो जे
माल पोतानी पासे होय, तेनी तपसीलवार याद आपवी, ते
सिवाय मारी पासे कांई नथी, अेवुं प्रतिज्ञा पूर्वक लखी आ-
पे ते पछी ते याद वादीने देखाडी तेमां तफावत होय तो साबि
ति करी आपवा योग्य मुदत आपवी ते मुदतमां तेणे साबित क-
री आप्याथी ते प्रतिवादीने खोटी प्रतिज्ञा बदल शिक्षा करवा
साहू फोजदारी अदालतमां मोकलवो. वादी नुकसान मिलकत
छे अेवुं साबित न करी आपे तो ते प्रतिवादीनो फुलासो करी
ने मिलकत तेणे नुकसान थवा लायक देखाडी ते दस्तुर प्रमाणे
हराज करी ते वादीने अपाववुं.

२३७. केदमां मोकलवा साहू पकडी मंगावेलो प्रतिवादी पण
सदर्हू प्रमाणे जाहेर करीने हाजर जामिन आपे त्यारे उपरनी
कलम प्रमाणे तजवीज थवानी.

२३८. प्रतिवादी अेक वखत केदमांथी छुट्या पछी फरीने
तेज बाबत तेने केद राखवा विषे वादी दरखास्त आपे तो
फरीने केदमां मोकलाशे नहीं. परंतु वादीअे नकसानी दरखास्त
आपी रुपीआ वसूल करवा कांई हरकत नहीं.

२३९. मुअेला देणदारना दीकरा सिवाय इतर वारस-

થી હુકમનામું અમલમાં આણવાની બાબતમાં કેદ કરવો નહીં.

હુકમનામું અમલ કરવા સંબંધી
વહીવટ બાબત.

૨૪૦. દરખાસ્તનો અમલ અનુક્રમે બજવતાં વડું કારણ સિવાય અનુક્રમમાં ફરક ન આવે એવી તજવીજ રાખવી.

૨૪૧. માલ મિલકત અપાવવાના નીવાડામાં ઠરાવ હોયતો માલ મિલકત પ્રત્યક્ષ મળી શકે નહીં. અગર તે માલ નષ્ટ થયો હોય તેટલા કિંવા દાવામાં લખ્યા પ્રમાણે રૂપીઆ આપવા બાબત પ્રતિવાદીને હુકમ કરવો. અને તે ન આપે તો વાદીએ દરખાસ્ત કર્યાથી પ્રતિવાદીને કેદ કરી અથવા તેની બીજી માલ મિલકત જપ્ત કરી તે રૂપીઆ વસૂલ અપાવવા.

૨૪૨. રૂપીઆ અપાવવાના નિવાડામાં ઠરાવ હોય તે બદલ વાદી દરખાસ્ત આપે તે રૂપીઆ અપાવવા બાબત પ્રતિવાદીને હુકમ કરવો. ને ન માને તો તેની માલ મિલકત જપ્ત કરી અથવા તેને કેદ કરી તે રૂપીઆ વસૂલ કરી અપાવવા. આજ ઠરાવ નિવાડાના આધારે પ્રતિવાદીએ દરખાસ્ત આપે તેને લાગુ પડશે.

૨૪૩. પ્રતિવાદી થયેલા હુકમનામાના રૂપીઆના નિકાલનો તોડ કાઢવા કબૂલ હોય ને તે તેનું કહેવું યોગ્ય છે. જેમ ધ્યાનમાં આવે તો તે પ્રમાણે નિકાલ કરાવવો. પરંતુ વાદીને આ વાત માન્ય ન હોય તો સરકારનો હુકમ લઈ તે પ્રમાણે કરવું

२४४. फरियाद करवानी मुदत त्रीस दिवसथी अधिक नहिं होय अने ते मुदत उपर फरियादीनो फेंसलो पुरो थया केटलो माल मिलकत प्रतिवादी पासे नही होय तो ते बधा ते प्रतिवादीने माल मिलकतमांथी हीस्सा रसीद प्रमाणे अवेज मळशे. पण प्रतिवादीनी माल मिलकत बील फरियादीने न मळवा लेथी खोळी काढवानी महेनत करीने लेणे बतावी हशे. तेनो नीवाडो ते खोळी काढेली माल मिलकतनी उत्पन्नना चतुर्थांशमां पुरु थतुं होशे तो ते प्रमाणे करीने वधारे रहेशे ते तथा ते सिवाय मिलकत होशे तेना रुपीआ एकत्र करीने बाकी-नीवाडाना तमाम रुपीआ उपर हिस्से रसिद प्रमाणे वेंची आपवा. कदापि ते प्रमाणे चतुर्थांशमां तेनो नीवाडो पुरो न थाय तो बाकी त्रण हिस्सा तथा बीजी मिलकत होशे ते एकठी करीने मिलकत बतावनारने चतुर्थांश पहोंचे ते लेतां बाकी तेने रहेशे ते रकम अंकदर दणामां गणी तेना वराड प्रमाणे रुपीआ वहेंची आपवा. पण लग्न थयेली मिलकत उपर कोठेनुं हुकमनामुं थयुं होशे तो ते नीवाडो पुरो थया सिवाय आ नियम लागु पडनार नथी.

२४५. करजदार तरफ सरकार अथवा शाहुकारनुं लेणुं होशे तो कुटुंबनी बीन हरकतथी पोषणनी आजीविका पुरी थतां वधारो होशे तेमांथी प्रथम सरकारनुं वसूल थया पछी रहेशे ते मिलकत उपर शाहुकारना रुपीआ वसुल थशे.

२४५. प्रतिवादी पोतानी माल मिलकत वाढीने पैसो

न आपवा वास्ते फरियाद थया पछी अथवा फेंसलो थया पछी छुपावा शे अने ते वादी देखाडी साबित करी आपशे तो ते मिलकतनी निबंध प्रमाणे तजवीज करी छुपावेली मिलकत विषे हजुरमां अरज करीने हुकम थशे ते प्रमाणे प्रतिवादीनो दंड करवो.

२४७. हुकमनामुं बजववाना काममां बजवनार कामदारने कोई माणस [illegible] अथवा अटकाव करशे तो तेने दंड रु.१५) सुधी अथवा एक मासनी केद करवी. पणकदापि तेमां गुन्हानुं काम थयुं हशे, अथवा गुन्हो करवामां सामिल हशे तेने तजविज माटे फोजदारीमां मोकली देवो जोइये.

२४८. हुकमनामुं बजवनार कामदारे त्रण त्रण महीने दरखास्त केटली आवी, तथा फेंसल केटली थई, तथा बाकी केटली रही, ते कारण सहीत पत्रक तैयार करी हजुर हेडहजुरमां समजाववुं.

अमलमां लाववा बदल दरखास्ती नी मुदत बाबत.

२४९. जे बाबतनो फेंसलो थयो ते बाबतनी फरियादीने जे मुदत तेटलीज मुदत हुकमनामुं अमलमां लाववानी दरखास्तने निचे लख्या प्रमाणे लागु पडशे.

१ प्रथम दरखास्तने नीवाडानी तारीखथी.

२ दरखास्त थई हशे ने अमल नहीं थयो होय तो छेवटनी दरखास्तनी तारीखथी.

३ हुकमनामामांथी कांई वसूल मळेलु हशे ते वसूलनी तारीखथी.

સદરહુ મુદતમાં ફેંસલો અમલમાં લાવવો. પણ યોગ્ય હરકતથી મુદત ગુજરી ગઈ હશે તો એ હરકત દૂર થયાની તારીખથી સદર મુદત પ્રમાણે અમલમાં લાવવા હરકત નથી.

બાબ ૭મો.

કીયા દાવાની ફરિયાદ કેટલી મુદતમાં કરવી તે બાબત.

૨૫૦. ખત વગેરે લખેલા દસ્તાવેજની રૂએથી દાવો હોય તે દસ્તાવેજની તારીખથી આઠ વર્ષ સુધીમાં ફરિયાદ ચાલશે. અને કદાપિ તે દસ્તાવેજ નિષે દેણદારે વસૂલ ભરી આપ્યું હશે અથવા તે ખત પેટે આપવાની ચીઠી પત્રી લખી આપી હશે તો તે તારીખથી મુદત ગણાશે.

૨૫૧. ખાતાની રૂએથી દાવો હોય તેની ફરિયાદ છ વર્ષ સુધી ચાલશે. ને કદાપી તે ખાતામાં દેણદારે સામા દસ્ત ખતથી બાકી કાઢી આપી હશે અથવા કાંઈ વસૂલ આપ્યું હશે તો તે તારીખથી મુદત ગણાશે.

૨૫૨. જે મિલકત સાનમાં લખેલી હશે તો તે લખાવી લેનારો ફરિયાદ વીસ વર્ષ સુધીમાં કરશે તો ચાલશે. ને મુદત વસુલાતની છેલી તારીખથી ગણાશે.

૨૫૩. ગ્યાણે મુકનારે જે મુદત લખી આપી હોયને તે લેનારના કબજામાં હશે તો તે બાબત આ સ્વસ્થાનના રિસમ પ્રમાણે તે બાબતના દસ્તાવેજમાં લખેલી મુદત પુરી થયા બાદ ત્યા-

રે છોડાવવા જાય ત્યારે છુટી શકે પણ હવેથી લખેલી મુદત પુરી થયાપછી સાઠ વર્ષ સુધી તે છુટી સકશે તે પછી છુટી સકશે નહી.

૨૫૪. ખેતર બાબતમાં સરકારી હક કોઈ પ્રકારનો પણ જેનાઉપર રહેલો છે તેના વાસ્તે છોડાવવું વા ફેર બદલ કરવું એ રેવન્યુ ખાતાનો અખતિયાર છે. એના વાસ્તે આ કાનૂનની કલમો લાગુ નહીં થશે. ને તે સિવાયને વાસ્તે ખેતરને સારૂ મુદત લખીઆપેલી હોય તે મુદતથી ત્રીસ વર્ષ સુધી ચાલશે.

૨૫૫. વારસાના મજમુ હક સ્થાવર જંગમ મિલકત ઉપર હોય તે સ્થાવર મિલકત બાબત વર્ષ બાવીશ ને જંગમ મિલકતને વાસ્તે વર્ષ સોળ સુધી ફરિયાદ ચાલશે. ને તે મુદત દાવો ઉત્પન્ન થયાની તારીખથી ગણાશે.

૨૫૬. દીવાની અદાલત તરફથી લોકોને સમજણ આપવી તથા ઝાહેરનામાં કરી પ્રસિધ જગાએ લગાવવા કે ઉપરની મુદત પહેલાંની હરેક જાતનું લેણદેણ હશે તે આસામીએ આજની તારીખથી એક વર્ષની અંદર ફરિયાદ કરી પોતાની સાબિતી બતાવવી. તો તેનો રસ્તો જુની રીત પ્રમાણે પંચથી અથવા જ્યુરીથી કરવામાં આવશે. આ મુદત ગુજરે તેથી ફરિયાદ સંભળાશે નહીં. ને એવા લેણાના નિકાલમાંથી સરકારી હકજુની રીત પ્રમાણે લેવાશે.

૨૫૭. ફળાઉ ઝાડની ઉપજના હક બાબતનો દાવો હોય તો એક વર્ષ સુધી ફરિયાદ ચાલશે.

૨૫૮. નાતના કજીઆ તથા લગ્ન સંબંધી વગેરે કોઈ પ્રકા-

રના મુકરાનીના દાવાની ફરિયાદ કરવી હોય તો તેની ફરિયાદ બે વર્ષ સુધી ચાલશે.

૨૪૯. સરકારમાં ફરિયાદ કર્યા અથવા પંચની તરફ પક્ષકારે દાવા વિશે લખીને કબૂલત આપ્યા ઉપરથી પંચોએ પંચાત કરીને ફેંસલો કર્યો હશે તો તે પંચના ફેંસલા ઉપરથી માગવાનો હક ઉત્પન્ન થયો હશે તે તારીખથી અથવા વસૂલ આવ્યું હશે તે તારીખથી અથવા પંચની તરફ દાવાના કામ વિશે સ્પષ્ટ કબૂલત લખી આપ્યા છતાં ફેંસલો નહીં થયો હોય તો તે કબૂલાતની તારીખથી એ પ્રકારે મૂળ દાવો હશે તે બાબત એ મુદત કરી છે તે મુદતમાં ફરિયાદ ચાલશે.

૨૫૦. દાન, વેચાણ, બક્ષિસ, આપેલી માલ મિલકત કબજામાંથી છૂટી નહીં હોય અને તે બાબત લેખ પણ ન હોય અને તે લેવા બદલ ફરિયાદ કરવી હોય તો તે મિલકત સ્થાવર હોય તો ત્રણ વર્ષ, ને જંગમ હોય તો એક વર્ષ સુધી ફરિયાદ ચાલશે.

૨૫૧. પોતાની માલકીની સ્થાવર મિલકત બીજા માણસે કોઈને અગાઉ બક્ષિસ, દાન, વિક્રી, આપી હોય તે રદ કરવાને માગવા બાબત તથા માગી લીધી, અથવા માગી ન આપતાં દબાવેલી સ્થાવર મિલકત લેવા વિશે ફરિયાદીનું કારણ ઉપસ્થિત થયા પછી વીસ વર્ષ સુધી કરવી.

૨૫૨. વેચેલાં હુકમનામાં અમલમાં આણવાના કામમાં બીજાની મિલકત વેચાઈ ગઈ હોય તો તે સ્થાવર મિલકત માલકીનો હક માગવા બદલ ત્રણ વર્ષ સુધી ફરિયાદ કરવી. ને વેચાએલી મિલકત જંગમ હોય તો તેની કિંમત લેવા બદલ એક વર્ષ

सुधी फरियाद चालशे·

२६३· ज्यारे कोई बाळक किंवा घेलो होय तेने पालन करना-
रे फरियाद करी न होय तो बाळक वीस वर्षनो थयेथी, अने घेलो
शाणो थया पछी त्रण वर्ष सुधी फरियाद सांभळशे· अने ते दरमि
यान कदापि ते मरी गयो तो तेना वारसे एक वर्ष सुधी दावो करवो
जोइये· अने एवा प्रकारना माणस उपर फरियाद करवानी होय ते
बाळक किंवा घेलो होय तो तेने पण लागु पडशे· परंतु देणदार-
नी माल मिलकतनी फरियाद तेना पालन करनार उपर चालशे नहीं·

२६४· फरियादी काढी नाख्या पछी फरी दावो करयो होय अने तेनी
मूळनी मुदत रही न होय कींवा थोडी रही होय त्यारे ते फरियादी
काढी नाख्यानी तारीख पछी त्रण महीना सुधी करवो· परंतु ते
दावानी मूळनी मुदत बाकी होय तो ते मुदतमां फरियाद करे तो
चालशे·

२६५· मरनारना वारस पणा बाबत तकरार चालतां थ-
कां वारस मुकरर थइने तेने दाखलो मळ्याना दरमियानमां मर-
नारनुं लेणुंदेणा अथवा माल मिलकत संबंधी फरियाद करवानी मुद
त पुरी थइ होय तो वारसानो दाखलो मळ्यानी तारीख पछी
एक वर्षनी मुदत सुधी मरनारना वारसे सदरहू फरियाद करी हशे
तो चालशे·

२६६· नादारीनो दावो चलाववानी रजा मळ्यानी बाबत
अरज कर्या उपर नादारीनी तजवीज पुरी थइने हुकम मळ्या
दरमियान दावो करवानी मुदत पुरी थाय तो तेणे ते हुकम मळ्या

પછી ત્રણ મહીના સુધી દાવો કરવો.

૨૬૭. સદરહૂ જે મુદતો નમુદ કરી છે તે સિવાય બીજા પ્રકારની ફરિયાદ હોયતો કારણ ઉત્પન્ન થયા પછી ત્રણ વર્ષ સુધી ફરિયાદ કરવી.

ભાગ ૮ મો.

અપીલ બાબત.

૨૬૮. દિવાની અદાલતમાં થયેલો ફેસલો વાદી કીંવા પ્રતિવાદીને અથવા ઉભયને મંજુર ન હોય ને અપીલ કરવી હોય તો તેણે ત્રીસ દિવસમાં ન્યાયાધિશીમાં અપીલ કરવી જોઈયે.

૨૬૯. કોઈ દાવામાં એકથી અધિક વાદી પ્રતિવાદી હોય અને તે કામનો છેવટ ફેસલો સરવેને સરખો લાગુ થયો હોય તો તે સઘળા હુકમનામા ઉપર વાદી પૈકી અગર પ્રતિવાદીમાંથી કોઈ એકે અપીલ કરી હશે તો ચાલશે.

૨૭૦ અપીલ કરવાની મુદત વહી ગઈ હોય તો અપીલ લેવા વાળાની મુદત ગયાનું કારણ કાંઈ પણ યોગ્ય હોય અથવા અપીલ લેવા બાબત કાંઈ વ્યાજબી આધાર દેખાય તો અપીલ લેવામાં આવશે.

૨૭૧. અપીલની અરજીમાં જે ફેસલા ઉપર અપીલ કરવાની હોય તે ફેસલાનો નંબર ને કઈ અદાલતમાં ક્યારે થયેલો અને તે રદ કરવાનું કારણ તથા પહેલા ફેસલામાં કાંય મંજુર ન હોય તે બાબત દાવાનો આંકડો લખવો. તથા તે અરજી બરાબર

અસલ ફેંસલાની મગેલી નકલ ન્યાયાધીશની સહી થાપી રજુ કરવી જોઈયે.

૨૭૨. મૂળ દરિયાદીનું સ્વરૂપ વિરૂદ્ધ અથવા બીજી કાંઈ નવીન તકરાર અપીલ અરજમાં લખી હોય અથવા મનમાં જણાય તેવો નીરોપયોગી મજમુન લખ્યો હોય તો અરજ નામંજુર કરી બીજી અરજ આપવા બાબત હુકમ કરવા અપીલના કામદાર મુખ્તિયાર છે.

૨૭૩. અપીલ અરજ દાખલ થાય તે અનુક્રમે ફાઈલ બુકમાં નોંધી તે ઊપર અંક ઘાલવો. અપીલ અરજની ફાઈલબુક છેવટ આંક ૨૨નો નમૂનો છે તે પ્રમાણે રાખવી.

૨૭૪. હુકમનામાની નકલ મળવા અપીલ કરનારે દરખાસ્ત આપ્યા પછી નકલ આપવામાં અદાલતની તરફથી જેટલા દિવસની ઢીલ થશે તેટલા દિવસથી ઊપરાંત એક મહીનાની મુદત ગણવામાં આવશે.

૨૭૫. હુકમનામાની નકલ મળવાની પક્ષકારે લખેલી દરખાસ્ત આપ્યા પછી નકલ આપવામાં દસ દિવસથી વધારે ઢીલ કરવી નહીં.

૨૭૬. અપીલની અરજ દાખલ થયા પછી જે ઊપર અપીલ થઈ તેને સમન કરવો. અને તે અપીલ કામમાં સમન બજાવવા બાબતની રીત ઠરેલી છે તે પ્રમાણે બજાવવો.

૨૭૭. અપીલ કામમાં કામ ચલાવવાના તથા નોટીસ કરવાના નિયમ આ રિસાલામાં પ્રથમ લખ્યા છે તેમાંથી અપીલમાં

લાગુ પડશે, તે બાબત તે પ્રમાણે વર્તણુંક કરવી જોઈયે.

૨૭૮. જે અદાલતમાંના ફેંસલા ઊપર અપિલ થઈ હોય તે અદાલતમાંથી અપિલના કામદારે અસલ કામ મંગાવવું. ને તે તેણે મોકલવું અને કાગળ પહોંચ્યા પછી અપિલ કામદારે પાવતી આપવી.

૨૭૯. પ્રતિવાદી અપિલ કરે તો તેની પાસેથી અસલ હુકમનામા પ્રમાણે માલ જામિન લેવા એવું વાદીએ જાહેર કર્યું હોય તે પ્રમાણે જામિન લઈ કામ ચલાવવું. જામિન ન આપે તો જામિન આપવા બાબત પંદર દિવસની મુદતની નોટીસ આપવી. તે મુદતમાં માલ જામિન ન આપે તો તેની અરજ ફાઈલમાંથી દૂર કરવા અપિલના કામદાર મુખ્તિયાર છે. અપિલ કરનારાએ માલ જામિન ન આપવા હોય તો તેણે સરકારમાં જાહેર કરવું. અને સરકારને યોગ્ય લાગે તો જામિન ન લેતાં કામ ચલાવવા નો હુકમ કરાશે.

૨૮૦. જે ઊપર અપિલ થઈ તે હાજર થયો એટલે તેણે માગ્યાથી પ્રથમ અરજની નકલ લઈ આપવી અને તેણે ત્રણ દિવસમાં અપિલ અરજનો જવાબ આપવો.

૨૮૧. જે ઊપર અપિલ થઈ છે તેનો જવાબ દાખલ થયા ઊપર અથવા તે હાજર ન થયાથી જે નોટીસ કરવામાં આવેલી હોય તેની મુદત થઈ રહ્યા ઊપર ચોકશીની તારીખ નિમવી અને તે બદલ પક્ષકારને ખબર આપવી.

૨૮૨. નિમેલા દિવસે અપિલ કરનાર અથવા તેનો વકીલ હા-

જર ન હોય તો એક તરફી કામ ચલાવવું.

૨૮૩. અપીલ કરનારાએ જામિન ન આપ્યા મૂળે અથવા તેણે રહાજર થયા મૂળે અપીલ અરજી ફાઈલમાંથી દૂર કરી હોય તો ફાઈલમાંથી દૂર કર્યા પછી પંદર દિવસમાં હાજર ન થયાનું યોગ્ય કારણ બતાવવું. અગર જામિન આપે તો પછી તે અરજી ફરિને ફાઈલ ઊપર લેવી.

૨૮૪. અપીલ કામમાં દસ્તાવેજ કિંવા સાક્ષી પુરાવા આપવા રહ્યા હોય તો તે લેવા બાબત પક્ષકાર અરજ કરે તો અપીલના કામઘરે યોગ્ય માલમ પડી આવે તો પુરાવો લેવો. તેવુંજ અમુક દસ્તાવેજ અથવા સાક્ષી લેવાથી ઇનસાફ બરો થઈ શકશે એવું કામઘરની નજરમાં આવે તો તે સાક્ષી લેવા. અથવા તે દસ્તાવેજ મંગાવવા તેને અધિકાર છે. અને તે બાબત ખર્ચ યોગ્ય દેખાય તે પક્ષકાર પાસેથી લેવું.

૨૮૫. અપીલ કામમાં પ્રતિવાદી બોલાવતાં ન મળ્યા મૂળે અગર નોટીસ થયા છતાં હાજર ન થયા મૂળે એક તરફી ફેંસલો થશે તે ઊપર પ્રતિવાદીએ અપીલ કર્યા છતાં ખર્ચ પુરી. ને તેણે ગેરહાજર રહેવાનું યોગ્ય કારણ ન દેખાડ્યાથી તે કુલિયામાં જીત્યા છતાં પણ બીજા પક્ષકાર પાસેથી ન મળતાં તેના અંગ ઊપર પડશે.

૨૮૬. અપીલ અદાલતમાં થયેલા દાવા વિષે ગેરરીતે ફેંસલો થયો એમ તપાસમાં જણાયે બેની અપીલ ઊપરથી તે ફેંસલો ફરી શકે છે તેને અપીલ કરવાની જરૂર ન હોવાના કારણે તેની અપીલ ન હોય તો તે ફેંસલો અપીલ અદાલતમાંથી દૂર કરવો જોઈએ.

૨૮૭ અપિલના કામદારે રાજીનામાં થયાં હોય અને ફેંસલ માંથી કાઢીનાખવા લાયક કામ હોય તે આપ અખ્તિયારીથી ફેંસલ કરવાં.

૨૮૮. અપિલના કામદારે નિમેલા દિવસે પોતે કામ તપાસવું. અને મુકદમામાં પોતાનો શો અભિપ્રાય છે તે લખવું. અને તે અભિપ્રાય પ્રમાણે ફેંસલ કરવાને બન્ને પક્ષકાર રુબરુ હાજર રહી તેમને કબૂલ હોય તો તેમની સહીઓ લેઈ તે અભિપ્રાય પ્રમાણે ફેંસલો કરવો જોઈએ. પણ પક્ષકાર નારાજ હશે અથવા એક પક્ષકાર હાજર ન હોય તે કામ અપિલના કામદારે હજુર રજુ કરવું. પછી ખાસ સલાના અનુમત્તે હજુરથી ફેંસલો થશે તે છેવટ સમજવો.

૨૮૯. અપિલનો ફેંસલો થયા પછી અથવા તે અમલમાં લાવ્યા પછી કાંઈ યોગ્ય કારણ હોય તો જાહેર થયા દિવસથી છમહીના અંદર પક્ષકાર અરજ કરશે તો તપાસ થઈ યોગ્ય જણાયે પ્રથમનો ફેંસલો ફરશે. પણ તપાસમાં પ્રથમનો ફેંસલો બહાલ રહી વિના કારણે અરજ કરી એમ નજરમાં આવશે તો અરજ કરનારનો ગુનાસબ દંડ કરવામાં આવશે.

૨૯૦ અપિલની અરજ અદાલતમાં દાખલ થઈ એટલાજ કારણવાસ્તે થયેલા હુકમનામાની તામિલ બંધ કરવી નહીં. પરંતુ વ્યાજબી લાગે તો ઉપરની અદાલત તામિલ બંધ કરી શકે છે.

૨૯૧. અપિલની મુદત વિત્યા અગાઉ હુકમનામાની તામિલ કરાવવી હોય તો જે પક્ષકારના લાભમાં ફેંસલો થયો છે. તે સખ્સ પાસેથી અપિલનો તપાસ થતાં મુકદમો ઉથલે તો તેમણેલી

મિલકત પાછી આપવાનો જામિન લેવો.

ભાગ ૯મો.

નાદારીમાં અરજી લેવાબાબત.

૨૯૨. કોઈ માણસને નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની પરવાનગી માગવા વિશે જરૂર હોય તો તેણે તે બાબત એક અરજી લખીને અદાલતમાં આપવી. તે સાથે તે માણસના સ્થાવર જંગમ માલ હરો તેની કિંમતની અને મારા સુધાંતની યાદ કરી આપવી જોઈએ. અને તેમાં પ્રતિજ્ઞા પૂર્વક એવો કરાર કરવો જોઈએ કે આ મિલકત સિવાય બીજું મારી પાસે કાંઈ નથી. અગર જાહેર થશે તો સરકાર જે શિક્ષા ઠરાવશે તે કબૂલ કરીશ.

૨૯૩. સદરહુ અરજી સ્ટામ્પની જગે નિમેલા કાગળ ઉપર કરવા જરૂર નથી. અરજદારને જે માણસ ઉપર ફરિયાદ કરવાની હોય તેનું નામ તથા તપસિલવાર કેઈ પ્રકારે કેટલી રકમનો દાવો કરવાનો છે તેપણ તે અરજીમાં લખવું જોઈએ.

૨૯૪. સદરહુ કલમો પ્રમાણે અરજી અદાલતમાં દાખલ થયા પછી ન્યાયાધિશે તે ફરિયાદ પોતાની અદાલતમાં ચાલવા લાયક હોય તો અરજદાર પોતાની નાદારી સિદ્ધ કરવાને જે પુરાવો આપે તે લેવો ને જરૂર જણાય તો અરજદારને પુરશિશ કરી જબાબ લેવો. અરજદારને રહેવાના ઠેકાણાથી બીજી અદાલતમાં અરજ થઈ હોય તો જ્યાં અરજદાર રહેતા હોય તે ઠેકાણાના અમલદાર તરફથી ચોકશી કરાવવી.

૨૯૫. ન્યાયાધીશને એમ જણાય કે અરજદારે નાદારીમાં ફરિયાદ કરવા માટે કપટ બુદ્ધિથી પોતાના માલની કાંઈ અફરાતફરી કરી છે એવાં કારણ હોય અથવા અરજદાર પોતાનું નાદારી પણું સાબિત ન કરી શકે તો તે અરજ રદ કરવી.

૨૯૬. ચોકશીમાં અરજદાર નાદાર જણાઈ આવે તો વિરૂદ્ધ પક્ષકારને અરજદારનું નાદારપણું સિદ્ધ કરવા માટે એક નોટીસ છેવટ જોડેલા ખા. ૨૩ ના નમૂના પ્રમાણે આપવી. તેની મુદત પંદર દહાડાથી ઓછી ને એક મહીનાથી વધારે ન જોઈયે.

૨૯૭. તે નોટીસ સમનની રીત પ્રમાણે બજાવવી. વિરૂદ્ધ પક્ષકાર નોટીસને ન જોગો થાય તો તેના જોગો રહેનાર ઘરનું સુજ્ઞાન માણસ અથવા તેના ચાકરને આપવી. ને તે ન હોય તો તેના રહેવાના ઘરને ચોટાડવી. ને તે નોટીસની નકલ સાથે પહોંચાડનારની અરજ લેવી. એટલે તે નોટીસ બજાવી એમ સમજવું.

૨૯૮. વિરૂદ્ધ પક્ષકાર હાજર થયા પછી અરજદારની અરજને તેણે મિલકતની અરજ આપી હોય તો તે પક્ષકારને દેખાડી ને તેની મરજી હોય તો નકલો કરી લેવા દેવી. અને તે પક્ષકારે અરજદાર નાદાર નથી એવું સિદ્ધ કરવા માટે જે પુરાવો આપવાનો હોય તે નોટીસની મુદતમાં આપવો જોઈયે. પણ એવું યોગ્ય કારણ હોય કે કાંઈ ચોકશી કરતાં જાસ્તિ દિવસ લાગશે તેથી અરજ કરશે તો કામદારે મુદત વધારવી જોઈયે.

૨૯૯. સદરહુ પ્રમાણે નોટીસ વિશે અમલમાં આવ્યા છતાં વિરૂદ્ધ પક્ષકાર હાજર નહીં થાય અથવા હાજર થઈને અરજદાર

નું નાદારપણું સાબિત નહીં કરી આપે તો ન્યાયાધિશે તે ફરિયાદી નાદારીમાં દાખલ કરવી જોઈયે. પણ સદરહુ હુકમ ઊપર એક મહીનામાં અપિલ આઠ આનાના સ્ટામ્પની જો નિમેલા કાગળ ઊપર કરશે તો ચાલશે. અને અપિલમાં નાદારીની ફરિયાદ ચાલનારી નથી. એવો ઠરાવ થશે તો ખર્ચના પૈસા ફરિયાદ કરનાર પાસેથી લેવાશે. ન આપે તો તેની અરજી ફાઈલમાંથી દૂર કરવી.

૩૦૦. ચોકશીમાં અરજદાર નાદાર છે અથવા જે મિલકત તેને બતાવી તે કરતાં વધારે મિલકત તેની પાસે છે એવું સાબિત થયે તેને ખોટી પ્રતિજ્ઞા કર્યા બદલ શિક્ષા થવા માટે ફોજદારી અદાલતમાં મોકલી દેવો જોઈયે.

૩૦૧. અરજદારને નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની પરવાનગી થયા પછી તેને ખર્ચ પડ્યા સિવાય કામ ચાલશે.

૩૦૨. નાદાર ફરિયાદીને પોતાનું કામ ચલાવવાને વકીલ ન મળતો હોય ને તે અરજ કરતો હોય તો ન્યાયાધિશની નજરમાં આવે તે વકીલને પૈસા અગાઉ લીધા સિવાય કામ ચલાવવાનો હુકમ કરવો.

૩૦૩. નાદારીમાં થયેલી ફરિયાદીમાં છેવટ ફૈસલો થયા પછી વાદી નાદાર હોય નહીં તો તેને જે પૈસો સદરહુ ફરિયાદીમાં ખર્ચ કરવો પડત તેટલો વકીલની ફી સુધાંત હુકમનામામાં જાહેર કરવો જોઈયે. પ્રતિવાદી ઊપર દાવો સાબિત થયો હશે તો તેની પાસેથી ખર્ચના રૂપિયા વસૂલ લેઈ નાદાર તરફથી વકીલ હોય તો તેની ફી તેને આપી બાકીનો અયેજ સરકારમાં જમે કરવો અને કદાપી દાવો

જુઠો પડે તો વાદીના ઘર પડશે ત્યારે તેની પાસે લેવો જોઈએ. ફકત ખર્ચ વાસ્તે ફેર કરવો નહીં ને સરકારી ખર્ચ પહેલું વસૂલ લેવું જોઈએ. તે પછી પ્રતિવાદીનું વસૂલ પડશે.

૩૦૪. કદાપિ કોઈ પ્રતિવાદી નાદારીમાં ફરિયાદ સંબંધી કામ ચલાવવા ઈચ્છા રાખશે તો તેને પણ ઉપરના નિયમ લાગુ પડશે.

૩૦૫. થયેલા હુકમનામા ઉપર વાદી અથવા પ્રતિવાદી નાદારીમાં અરજ કરવાને અથવા બચાવ દેવાને ચ્હાશે તો તેને સદરહૂ લખ્યાપ્રમાણે સદરહૂ ન્યાયાધિશીમાં અરજ કરવી જોઈએ. અને અરજ કર્યા પછી તેણે નાદારીની ચોકશી પોતાના હજુર અથવા અરજદાર રહે તો હોય ત્યાંની અદાલત મારફતે કરાવવી. તે તજવીજ માટે અવલ અદાલતમાં નાદારીની તજવીજ બદલના નિયમ લખ્યા છે તે લાગુ પડશે.

૩૦૬. નાદારીનો પુરાવો ન આપ્યા કારણે અથવા નાદાર છે તેવું સાબિત થયાના કારણે નાદારીની અરજ રદ થઈ હશે તો ફરીથી તેની ફરિયાદ અથવા બચાવ નાદારીમાં લેવા વિશે અરજ યોગ્ય આધાર સિવાય સાંભળવામાં આવશે નહીં.

૩૦૭. આ કાનૂનની કલમ ૨૫ માં લખેલી વસ્તુ સિવાય વધારે મિલકત ફરિયાદના ખર્ચ કરવા જેટલી અરજદાર પાસે નહીં હશે તો તે નાદાર છે, એમ સમજશે.

ભાગ ૧૦ મો.

વારસાઈના દાખલા બાબત.

३०८ कोई माणसने मरनारनी मिलकतनी मालकी वीशे वारसाईनो दावो मळवा बाबत अरज करवानी होय तो ते मिलकत जे अदालतनी हदमां होय ते अदालतमां करवी. मिलकत परहदमां होय तो जे अदालतना ताबामां मरनार गत्त थयो हशे ते अदालतमां अरज करवी जोईये.

३०९. सदहुं अरज आपवी ते अरजदारे स्वतः अथवा मुख्तियार अगर वकील मारफते आपवी. ने ते अरज धारा प्रमाणे स्टांपनी लगे निमेला कागळ उपर जोईये. कदापि धारा करतां कागळ उपर जास्ति मिलकत मालूम पडे तो स्टांपनी लगे निमेला कागळना निबंध प्रमाणे फरियादीना कागळ जफत ओछी किंमत पडेसी जरी आपवी पडशे.

३१०. अरजदारे अरज आपी अेटले न्यायाधिशे छेवट आंक ४ नो नमूनो जोडेलो छे ते प्रमाणे दाखल जुदी राखी तेमां नोंधी ते उपर अनुक्रमे आंक नाखवो. अने अरजदार सिवाय बीजो कोई वारस होय तो तेणे हाजर थवुं. अेवुं अेक जाहेरनामुं छेवट आंक २४ जोडेला नमूना प्रमाणे प्रसिद्ध करवुं. आ जाहेरनामानी मुदत छेवट अेक महीनानी जोईये. ने जाहेरनामानी अेक नकल मरनारने घेर अथवा ज्यां रहेतो होय त्यां, ने बीजुं प्रसिद्ध ठेकाणे चोटाडवुं. ने अेक नकल मुकदमामां राखवी.

३११. जाहेरनामानी मुदतमां बीजो कोई वारसदार उत्पन्न थाय तो तेणे पोतानो वारसो केवी रीतनो छे ते विषे पोतानी हकीकत धारा प्रमाणे स्टांपनी लगे निमेला कागळ उपर अरज आपीने जाहेर करवुं.

૩૧૨. જાહેર નામાની મુદત ગુજરે તજવીજનો દિવસ મુકરર કરવો. તે દરમિયાન જે વારસ પુરાવો નહી આપે તેની અરજ કાઢી નાખવી અને જે વારસ આપે તે સઘળેને તજવીજ પુરી થયા પછી શાસ્ત્રને નાતીચાલ ને રીતે ને અનુસરીને જે નજદીક વારસ ઠરે તેનો દાખલો આપવો. અને જેનો વારસો ખરો નઠરે તેની અરજીઓ રદ કરવી. આ ઠરાવ ઉપર કોઈ નારાજ થાય તો તેણે અપિલ અદાલતમાં આઠ આનાના કાગળ ઉપર અરજ કરવી, એટલે તપાસ થશે.

૩૧૩. વારસાઈનો દાખલો માગનાર કોઈ નાદાર હોય ત્યારે તેને નાદારીનો નિયમ લાગુ પડશે.

૩૧૪. દાખલા આપવાનો સરકારી સ્ટાંપની જગે નિમેલા કાગળ ઉપર ઠરાવેલા [illegible] કરે તે ઉપર દાખલો લખી આપવો.

૩૧૫. જેને દાખલો મળે તે મરનારનો વારસ ખરો છે એવું સમજવું ને તે મરનારની માલ મિલકતનો વહીવટ કરવાનો હક છે. પરંતુ દાખલો લેનારથી બીજો કોઈ નજદીકનો વારસ જાહેરનામાની મુદતમાં અરજ નકરી શક્યો હોય ત્યારે દાખલા લેનારા ઉપર દીવાનીમાં ફરિયાદ ચાલશે.

૩૧૬. જ્યારે સરકાર વિના બીજાના કબજામાં મરનારની મિલકત હોય ને તે ઘર મેળે ન આપે ત્યારે તે લેવા બાબત દાખલા લેનારાએ તે ઉપર દીવાનીમાં ફરિયાદ કરવી જોઈયે એ પ્રકારે જેને મિલકત મળે તેના ઉપર ઉપરની કલમો પ્રમાણે [illegible] વારસને દાવો કરવામાં હરકત નથી.

૩૧૭. વારસાઈ બાબત જેના ઉપર દાવો કરવો હો તે માગ-

સના કજન્મમાં મરનારની મિલકત હોય તે સરવે ભાગયાની ફરિ-
યાદ કરવી જોઈયે.

ભાગ ૧૧ મો.

કીયું કરજ કોણ આપે તે બાબત.

૩૧૮. ઘણાઓ મળીને અથવા એક એકને વેચાણ થયા પેહે-
લ કુટુંબ પોષણ સારૂ કરેલું કરજ કુટુંબીનો વહેવાર જોનારો પુરૂ-
ષ કુટુંબીઓ પાસેથી મળમુનિ મિલકતમાંથી અપાવે.

૩૧૯. (મદીરા) દારૂબાજી, (સ્ત્રિ) રંડીબાજી, (અર્થાદાન)
ધર્મ નહી એવા કૃત્યમાં આપેલું. એ બાબતનું દેણું હોય તો ક-
રજ કરનારની મિલકત ન હોય તો વારસ ઊપર દાવો નથી.

૩૨૦. જે જાતની સ્ત્રિ અથવા સ્વતઃ વ્યવહાર કરનાર છે તેનું
કરજ તેની પાસેથી અગર વારસ પાસેથી અગર માલ મિલકત-
માંથી અપાવવું.

૩૨૧. કુટુંબ પોષણ વગરનું બાઈડીએ કરેલું કરજ વરને, તથા
વરે કરેલું કરજ સ્ત્રીને, ને પુત્રનું કરેલું કરજ માબાપને આપવું ન-
હી. પણ તેની મિલકત તેણે ન લીધી હોય તો.

૩૨૨. જે વારસદારે મરનારની મિલકત લીધી તેણે મરના-
રનું કરજ વ્યાજ સુધાંત આપવું જોઈયે. માત્ર મરનારની મિલકત
ન હોય તો પણ દીકરાએ વ્યાજ સુધાંત, ને પૌત્રાએ મુદલ આપવું.

૩૨૩ હાજર જામિને જેનો હાજર જામિન થયો તેને હાજર કરવો.
ને ન કરે તો સરત પ્રમાણે તેની પાસેથી રૂપીઆ અપાવવા.

૩૨૪. માલ જામીન થયો હોય તેણે શાહુકારનું કરજ વ્યાજ સુધાંત આપવું. માલ જામીને તારણ ન લીધું હોય તો તેના ધીરનારપાસેથી મુદ્દલ માત્ર અપાવવું.

૩૨૫. એકથી અધિક જામીન હોય તો તે સરવેની પાસેથી ભાગ પ્રમાણે અથવા સરત હોય તો તે પ્રમાણે શાહુકારનું કરજ અપાવવું.

૩૨૬. જામીનીએ શાહુકારને જે કરજ દેણની વતી આપ્યું હોય તેની ફરિયાદ કરી હોય તો દેણની પાસેથી મળે.

૩૨૭. એક ઘર એકને ત્યાં ગીરવી છતાં બીજાએ ખરીદ કર્યું તો પણ જ્યાં સુધી ગીરવીની રકમ આપી નથી ત્યાં સુધી ઘરગીરોની જવાબદારીથી છુટતું નથી.

૩૨૮. ગુમાસ્તાએ શાહુકાર પાસેથી પોતાના માલીકને વાસ્તે કરજ કર્યું હોય ને તે જાતે આપવાનો કરાર કીધો નહીં હોય તો તે બાબત માલિકને જવાબ દેવો જોઈયે.

૩૨૯. મ્હોંનાં સટ્ટાં, જુગાર, સરત, કુનીતિમાં જીતેલું ધન લેવા બાબતમાં ફરિયાદ ચાલતી નથી.

ભાગ ૧૨મો.

વ્યાજ બાબત.

૩૩૦. શાહુકાર તથા દેણની રજામંદીએ વ્યાજનો કરાર કર્યો હોય તે પ્રમાણે વ્યાજ અપાવવું. પણ એક રૂપીઆથી વધારે વ્યાજ આપવાનો કરાર કર્યો હોય તો તે વધારે વ્યાજ અપાવવું નહીં.

३३१. करार न होय त्यारे प्रथमना वहेवार संबंधी व्याज
नो दाखलो होय ते प्रमाणे अगर न होय तो बार आना प्रमा-
णे अपाववुं.

१. रोकडुं करज आपेलानी रकम होय तेनुं व्याज आपी तारीखथी.

२. ठीकीती आपेली रकमनुं व्याज अेक महीना पछीथी.

३. करावेला अवेज मागयाथी न आप्यो होय ते मागयानी ता
रीख पछी.

सदरहू तारीखे व्याज गणवुं.

३३२. करार न होय तो व्याज आपवुं नही. ते बाबत नीचे प्रमाणे.

१. वेचाथी आपेली जणसनुं मूल.

२. चाकरीनो पैसो.

३. कोई प्रकारनुं नुकसान.

४. फरेब संबंधी खर्च बदल मुकरर करेलुं धन.

५. अनधीकारी पासेथी लीधेलुं पाछुं आपवा जोग धन.

६. अजोग सबबथी मेळवेलुं परत थवा जोग धन.

सदरहू प्रकारना पैसा अपाववा मुदत करी होय तो ते दिवसा-
थी ते मीति पछी कलम ३३० प्रमाणे व्याज मळशे.

३३३. उत्पन्नदार मिलकत तारण मुकी लीधेला करजमां उत्प
न्न व्याजना बदलामां आपवानो करार होय त्यारे ते अपाववुं.
ने व्याजनो करार न होय त्यारे मिलकतनुं उत्पन्न व्याजना बद-
लामां लेणी बाबतने मळे. परंतु ते वेहरा आपवानी रकममांथी
कलम ३३० प्रमाणे व्याज गणतां ते मुडीथी अधिक होय तो ते

મુદીના આકાર કરતાં વધારે હોય તેટલું વ્યાજ ફક્ત મુદલથી અપાવવું જોઈયે.

૩૩૪. વ્યાજનો આકાર કરી અપાવવું. તે મુદલથી વધારે અપાવવું નહિ.

૩૩૫. કુલ પૈસા આપતાં થકાં શાહુકાર ન લે તો તેટલી રકમનું વ્યાજ તે મિતિથી બંધ થશે.

૩૩૬. દાવામાં જે રકમ પ્રતિવાદીની રજુવાતે અથવા સહીથી નક્કી થઈ હોય તે મુદલ સમજીને તે રકમનું વ્યાજ સરકારી તે અથવા કરાર કીધા વહીવટ હોય ત્યારે બાંધ્યા મુદ્દતની રીતે અપાવવું. પરંતુ વસૂલની રકમનું વ્યાજ વસૂલની તારીખ પછી બંધ કરવું જોઈયે.

૩૩૭. અજાણે મુકેલો માલ કરાર સિવાય વાપરે તો તેને વ્યાજ મળનાર નથી.

બાબ ૧૩ મો.

પરચુરણ બાબત.

૩૩૮. કોઈ સખસનું નીર્વંશ થાય તેની જે મિલકત હશે તે લાયકદ થનાર સખસના ત્રણ પુરુષ એટલે ત્રણ પુસ્ત સુધીમાં જે પિત્રાઈ હશે તો તે મિલકતનો તેનો પુરો હક છે જે વિશે ફરિયાદ થશે તો તેના ઉપર ફી વગેરે આ કાનૂનમાં જોજ્યા નિયમ લાગુ થશે પણ ત્રણ પુસ્ત ઉપરનો પિત્રાઈ ફરિયાદી હશે તો તેને જરી મિલકતમાંથી પાંચ પુસ્ત સુધીના તે ચાર આની ને સાત પુસ્ત સુધીનાને આઠ આની. ને નવ પુસ્ત સુધીનાને બાર આની મળશે. તેથી ઉપરનાનો કાંઈ પણ હકગણારી નહીં. આ-

કલમમાં વારસને આપવાના જે જે હક લખ્યા છે તે સિવાય જે રહેશે તે મિલકત સરકાર દાખલ થયેલી લોકોપકારક અર્થ-માં ખર્ચ થશે. પણ મરનાર શખ્સે પોતાની હયાતીમાં મૃત્યુપત્ર સ્ટામ્પની જગે નિમેલા કાગળ ઉપર કર્યું હશે. તો તેમાં તફાવત થશે નહીં.

૩૩૮. ઈનસાફના કામમાં પુરાવા દાખલ મુકરાન પહોંચ્યા ઉપાસાફ કોઈ શખ્સ ખોટો લેખ બનાવીને અથવા ચહેરીને અથવા દગલબાજીથી ચોપડામાં જુઠી રકમ લખીને કે ચેરીને રજુ કરશે તો તેના ઉપર ફોજદારી રીતે કામ ચલાવવા ફોજદારી અદાલતમાં મોકલવો.

૩૩૯. એવી ફરિયાદ થશે કે કોઈ પોલી આરોપી ભાગવાનું પ્રયત્ન કરે છે અથવા ભાગ્યો છે અને તે ન્યાયાધિકારીને ખાતરી થશે તો તેનો ઘટતો બંદોબસ્ત કરવાને ન્યાયાધિકારી મુખ્તિયાર છે.

૩૪૦ નકલની ફીનો ઠરાવ નીચે લખ્યા પ્રમાણે કરવામાં આવ્યો છે.

૧ અરજ તથા અદાલતમાં ચાલેલા કામમાંથી નકલ લેનાર પાસેથી દરેક પાનાનો એટલે બે પૃષ્ઠનો રૂ ૦ લેવાશે અને એક પૃષ્ઠ હશે તો બે આના લેવાશે અને તે પાનાં અસલ મીસલ ઉપરથી ગણવામાં આવશે.

૨. ફેસલાની નકલ સિવાય સર્વ નકલોના કાગળોનું ખર્ચ ઉપર લખેલી ફીને પેદાશ સર છે.

૩૪૧. જે ખરક લખેલી હકીકત અથવા પ્રતિજ્ઞાના સાચાપણા વિષે ઠેકરાર કરવાનું આ રિસાલામાં ફરમાવ્યું છે તે ખરક હકીકત અથવા પ્રતિજ્ઞામાં ઠેકરાર કરનાર માણસ જે વાતને જુઠી જાણે અથવા માને છે, અથવા જે વાત સાચી છે એવું જાણતો અથવા માનતો નથી, એવી કાંઈ વાત જો લખી હોય તો તે માણસ જુઠી સાહેદી આપવા અથવા જુઠો પુરાવો બનાવ્યાની સજાને યોગ્ય થશે.

૩૪૨. સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકત કે જેના ઊપર સરકારનો હક છે. તે વેચાશે નહીં.

૩૪૩. ન્યાયાધિશની નજરમાં કોઈ કસુરવારને કેદ કરવાનું આવે તો તેને ફોજદારી કેદખાનાથી જૂદી જગ્યે પેશામાં રાખવો.

૩૪૪. દરેક અદાલતોનું કામ છેપટ જોડેલા આંક ૨૫ નીચા ણમાં લખેલા દિવસે બંધ રહેશે તે સિવાય કોઈ દિવસ રજા ન સમજતાં કાંઈ બંધ રાખવામાં આવશે નહીં. પણ કાંઈ ખાસ કારણ કશી અથવા હજુર હુકમ કરશે તો તે દિવસે બંધ રહેશે.

૩૪૫. અદાલતોના સિક્કામાં નીચે પ્રમાણે અક્ષર લખાશે.

૧ દીવાની અદાલત રાજસ્થાન રાધનપુર.

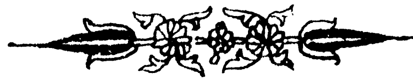
૧ દીવાની અદાલત મહાલ.

૩૪૬. અદાલતના સિપાઈઓ પાસે ચપરાશો રહેશે તેમાં દરેક અદાલતનું નામ લખી તે અદાલતનો સિપાઈ કે હવાલદાર કે જમાદાર એમ જે હોય તે લખવું તેમાં અનુક્રમે નંબર પણ લખવા.

૩૪૭. ઈનામી ધરમાદા પટા સહીતની દીવાની ફોજદારી

સરકારલેગી થાસેને તે ગામો થાણા દીવાની ફોજદારી અદાલતના હુકમનું અપમાન યા અમર્યાદા કરે તો તેને સદરહુ અદાલતના ન્યાયાધિશ શિક્ષા કરી શકશે.

૩૪૮ લાઠિયો તથા દેવડીના ગામોની દીવાની તથા ફોજદારી હુકુમત સરકાર નવાબ સાહેબ બહાદુરને યોગ્ય નજરમાં આવશે ત્યાં સુધી લાઠિયો તરફ ચલાવશે ને જ્યારે પોતાની મરજી એ ગામોની દીવાની ફોજદારી હુકુમત ખાલસે કરવાને કિંવા કેટલા અખ્તિયાર સુધીના દીવાની ફોજદારી મુકદમાનું કામ લાઠિઓ તરફ થાસીકે તેવો નિયમ કરવો યોગ્ય ગણાય તો તે વિશે હુકુમત કરવા મુખ્તિયાર છે. વળી એતો પ્રશસ્ત છે કે દરેક ગામમાં લાઠિઆતની રૈયતની હજુર પો બોલાવવાની તજવીજ કે નીમેલી તારીખે હાજર નહીં કરે તો દીવાની યા ફોજદારી ન્યાયાધિશે સ્વાર ભેજા પ્યાદા મોકલી સ્વસત્તાથી પકડાવે મંગાવી લેવા અખ્તિયાર છે.

आंक १

कलम ५ मीमां कहेलो प्रतिज्ञानामानो नमूनो.

हुं मारा देव धर्मना सोगन लई प्रतिज्ञा करूं छुं के मने सोंपेला दावानुं काम सारी रीतथी मारी बुद्धि प्रमाणे निर्लोभ तथा निरपक्षपात पणाथी आ प्रबंधनी रुए चलावीश.

प्रतिज्ञा करनारनी सही.

आंक २.

कलम २२ मीमां लखेला मुख्तियार पत्रनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर संवत

नेक नामदार जनाब बहादुर.

श्री दीवान नवाबसाहेब श्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालत.

वादी.

प्रतिवादी.

दावो के.

आ काममां अमो ना तरफथी सदई दरियाफ्तनुं कुल काम चलाववा सारू ना ने आ कागळथी अखत्यार आपीने म्या छे ते अमारी तरफथी काम चलावशे ते अमारे मंजुर छे. मीति.

सही		साक्षी.	
१	दा. पोताना	१	नीसाण
		१	नीसाण.

આંક ૭

કલમ ૫૮ માં લખેલા ખરચ બદલ જમિન

લેવાના જમિની ખતનો ——— નમૂનો

મુકદમાનો નંબર સંવત ——— શ્રી

જેરાયર ખાનજ બહાદુર

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબશ્રી

વાદી ——— પ્રતિવાદી

——— ———

——— ———

દાવો

આ કામમાં હું ——— રહેવાશી ——— નો આલ-

ખત ઉપરથી સરદહુ વાદી તરફનો જમિન થઈ કરાર કરૂંછું કે આવા-

દીનો દાવો છેવટ ફેંસલામાં રદ્ થશે તો પ્રતિવાદીને આ કામ સંબંધી

જે કાંઇ ખર્ચ થશે તે રૂપિયા તથા વાદી ——— ઊપર હુકમ વગેરે કાગળ

મોકલશે તેનું લાગતું ખર્ચ જયા વગેરે લાગશે તે રૂપી આ સરકાર

હુકમ કરશે તે વખત વાદીનો આક્ષેપ ન દેતાં હું આપીશ ન આપું

તો મારી માલ મિલકતથી તથા વારસ પાસેથી વસૂલ કરી લે-

જો. મીતિ

સહી ——— સાક્ષી

ન્યાયાધિશની સહી

आंक.४

कलम ५८ मां लखेली अरजीओनी फाईल बुकनो नमूनो.

फाईल बुक स्वस्थान राधनपुरनी दीवानी अदालतनी अरजीआजत अदालतनी विधमाने संवत ____ नीसालनी शद कुसाणाथी लगायत सुधी.

अरजीनो आंक	अरजीनी साल मीति	वादी प्रतिवादीनुं नाम गाम तथा ठेकाणुं	फरियादनी मतलब	दावानो आंक	फेसलानारूथनी साल माहे मीति	वादी प्रतिवादीने कुरमनामानी नकल आप्यानी सहीनी साल. माहे. तारीख सुधांत.	

आंक ५

कलम ९० मां जणेला समननो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

नेरावर जानकी जफ[illegible]

श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

प्रतिवादी.

____

____

____

तमारा उपर वादी ________ रहेनार ________ नामे धवेर

नी फरियाद करीछे माटे तमे ________ नादीवस सुधीमां [illegible]

याधिरीमां जवाब देवासारु जवाबना साधनना [illegible]

ते लेइ हाजर थवुं. मीति. ________ संवत.

न्यायाधिशनी सही.

आंक ६.

कलम ६८मां लखेली नोटीसनो नमूनो

मुकदमानो नंबर. संवत श्री.

बेरायर जानज बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

वादी.

___

___

प्रतिवादी.

___

___

आ कामना प्रतिवादी ___ ने मालुम थाय के तमारा उपर वादी मजकुरे ___ फरियाद दावा ___ नी क-री ते बाबत तमने समन मोकल्या छतां तमे मळ्या नहीं सबब आ नोटीसनी तारीखथी दिवस ___ सुधीमां आ न्यायाधि-करीमां जवाब देवासारु ने कागळपत्र होय ते लईने हाजर थजो.

मीति.

न्यायाधिशनी सही.

આંક. ૭

કલમ ૭૭ માં લખેલી મોહોસલી

ચીઠીનો નમૂનો

નંબર. સંવત.

બેરાયર ખાનબ બહાદુર.

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબશ્રી.

થા. અમુક સખ્સને માલૂમ થાય કે તમારી ઉપર અમુક સખ્સે અમુક બાબત ફરિયાદ કરતાં ને રોજ અદાલતમાં હાજર થવા નંબર વાળો સમન કરવામાં આવેલો પણ તે મુદત સર તમે હાજર થયા નહી માટે મોહોસલ સ્વાર કે પાળો કરવામાં આવ્યો છે તેને દરરોજ એક મોહોસલીના રૂ. તથા ખરચના રૂ. આપતા જજો. મીતિ.

ન્યાયાધિશની સહી.

आंक. ८

कलम ७ मीमां कहेलो मोहोरानी बुकनो नमुनो.

चालतो नंबर	नोंध नंबर	जेनाउपर मोहोरील तेनुंनाम तथागाम.	शीआव्य त.	मोहोरालागीयानीतारीख	मोहोरान.		सोंपनारपीयानानाजोडी	लनारमोसलनुनाम.	उघाडनारनी सही.	उघाडनारनी तारीख.	कुलरोक.	माल.	वसूल.	बाकी.	रिमार्क.
					रुपा.	सोना.									

आंक. ९

कलम ८८ मां लखेला हाजर जामिनी खतनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर   संवत   श्री.

जोरावरखानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालत.

वादी   प्रतिवादी.

________________   ________________

________________   ________________

दावो नं.

आ कामामां हुं ________ रहेवाशी ________ नो आ दस्तावेजथी प्रतिवादीनो हाजर जामिन थइने करार करुं छुं के आ प्रतिवादी सदर्हू फरियादनो छेवट फेंसलो थया प्रमाणे निकाल करतां सुधी अदालत हुकम करशे ते ते वखते हाजर रहेशे. हाजर नहीं रहेशे तो सरकार- रावशे तेटली मुदतमां आणी हुं हाजर न करुं तो उपर लख्या प्रतिवादीनी उपर खर्च सुधांत जेटला रुपियानुं हुकमनामुं थशे तेटला रु- पीआ हुं आपीश. न आपुं तो मारी माल मिलकतमांथी तथा वारस पासेथी पुरा करी लेजो. आ बाबत में मारी राजीखुशी त- था अक्कल हुशियारीथी लखी आप्युं छे ते सही छे. मीति.

सही.   साक्षी.

न्यायाधिशनी सही.

अंक १०

कलमनामां लखेला जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत — श्री.

नेरायर जानब बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधन पुर संस्थाननी दीवानी अदालतथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवेछे फेयादी ______ रहेवासी ______ नामे प्रतिवादी ______ रहेवासी ______ नाउपर फरियाद करेली छे. ते प्रतिवादीअे जे मिलना अवेजमां नीचे लखेलो माल जमानत मुक्योछे ते-मांथी स्थावर माल जे छे ते तेणे कोईने वगाणे या वेचाण आ-प्यो होय तो ते लेनार माणसे दीवस ______ मां साबिती रजु कर-वा आ अदालतमां हाजर थवुं. हाजर नही थाय तो तेनी फरि-याद सांभळवामां आवशे नही. मी.ति.

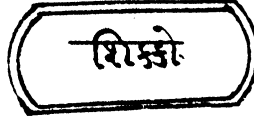
मालनी तपसिल.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. १२.

कलम ९५ मीमां लखेला वादीउपरना पुरावानी नोटीसनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर.   संवत ———— श्री.

जोरावर खानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

वादी.	प्रतिवादी.
______________	______________
______________	______________

दावो रु.

आ मुकदमाना वादीने मालूम थाय के आ काममां तमारे वादीनी साबितिमां जे कांई पुरावो आपवो होय ते मिती ———— ने दिवसे रजु करवो नही करो तो अरजी फाईलमांथी दूर करवामां आवशे. मीति.

न्यायाधिशनी सही.

ફાંર્મ.૧૨.

કલમ ૧૦૭ માં લખેલા સાક્ષી ઉપરના

હુકમનો નમૂનો.

મુકદમાનો નંબર. સંવત. શ્રી.

જોરાવરખાનજી બહાદુર.

શ્રી દીવાન નવાબ સાહેબ શ્રી

રાધનપુર સ્વસ્થાનની દીવાની

અદાલતની તરફથી.

વાદી. પ્રતિવાદી.

______________ ______________

______________ ______________

દાવો રૂ.

આ મુકદમામાંના ______ અમુક ______ સાક્ષીદારને માલૂમ થાય જે તમે સાક્ષી આપવા સારૂ અગર દસ્તાવેજ વગેરે મંગાવવું હોય તો તેની તપસીલ જણીતે સુધાંત આહેરરમાં મીતિ. ______ ને રોજ હાજર થજો હાજર નહીં થાય તો નિબંધ પ્રમાણે શિક્ષા પાત્ર થશો. મીતિ. સંવત.

ન્યાયાધિશની સહી.

आंक. ८३

कलम ११५मीमां लखेला वादीउपरनी

नोटीसनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर.   संवत   श्री

नेरावर खानजी बहादुर

श्रीदीवान नवाब साहेबश्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.   प्रतिवादी.

______________   ______________

______________   ______________

वायोद

आ कामना वादीने मालूम थाय के सदर्हू मुकदमाना साक्षी सेवा वगेरे चोकशी करवानी मीति ______ नेरोक नीमेला छे तो ते तारीखे हाजर थजे. नहीं थाओ तो तमारा विना चोकशी थशे. मीति.   संवत.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. १४

कलम १११ मीमां जणेली प्रतिवादी

उपरनी नोटीसनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

मेरावर जानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.	प्रतिवादी.
________	________
________	________

दयोरु.

आकामना प्रतिवादीने मालूम थाय के आ मुकदमाना साक्षीओ वगेरेथी तपास करवानुं मीति ________ नेरोज ठराव्युं छे. माटे तमारे ते तारीखे हाजर रहेवुं. हाजर नहीं थाओ तो एक तरफी तपास करवामां आवशे. मीति. ________ संवत.

न्यायाधिशनी सही.

____

आंक १५.

कलम १६२मां लखेला जाहेर

नामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर संवत श्री.

मेरायपर जानब बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

जाहेरनामुं.

सर्व लोकोने आ जाहेरनामाथी खबर आपवामां आवे छे के ____ वादी ____ रहेवासी ____ नाओ प्रतिवादी ____ रहेवासीना उपर दावो के ____ नी फरियाद करेली छे माटे मरनार वादीनो कोई वारस होय तो तेणे आ जाहेरनामानी तारीख पछी ____ दिवसमां आ अदालतमां हाजर थईने वादीने ठेकाणे नाम दाखल करवा विषे अरज नहीं करे तो मुदत गुजर्या पछी अरज फाईलमांथी दूर करवामां आवशे. मीति

____ संवत.

न्यायाधीशनी सही.

आंक. १६.

कलम १६५मां लखेला फेंसलानी नोटीसनो

नमूनो.

मुकदमानोनंबर. संवत. श्री.

जोरावरखानजी बहादुर

श्रीदीवाननवाबसाहेबश्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

वादी.	प्रतिवादी.
______	______
______	______

वायोग.

आ मुकदमामां ______ ने मालूम थाय जे

आ मुकदमानो फेंसलो मिति ______ ने रोज करवानो ठराव कर्यो छे

माटे तमारे ते तारीखे हाजर रहेवुं. मीति. संवत.

न्यायाधिशनी सही.

______

आंक.१७.

कलम १०१ मीमां लखेलो हरजास्त अमलववानी ढाळेल बुकनो नमूनो.

ढाळेल बुक हरजास्त दीवानी अदालतना हुकमनामा अमलववा अहल दाखल थया बाबत राधनपुर स्वस्थान नी

अदालत विद्यमाने संवत थी सुधी.

नंबर.	हरजास्तनी तारीख. माहे. साल.	यादीनुं नाम, गाम, तथा ठेकाणुं.	प्रतियादीनुं नाम, गाम, तथा ठेकाणुं.	हरजास्त कोणे आपी ते.	हरजास्त अमलमां लाववानी रकम.	दी. अदालतनुं हुकमनामुं नेते नो ठराव नंबर. मीती. सुदी	हरजास्तनी मतलब.	केवी रीते अमलमां लाव्या ते मीति. माहे. साल सहीत.

(१०८)

आंक. १८.

कलम २०३ मां लखेला जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री

जोरावरखांनजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

दीवानी अदालतनी तरफथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवे छे के वादी ______ रहेवासी ______ नामे प्रतिवादी ______ रहेवासी ______ नाउपर ______ नाणांनी फरियाद करी छे. ते काममां प्रतिवादीनी स्थावर मिलकत नीचे लख्याप्रमाणे जप्त करवामां आवी छे ते-णे करीने खबर आपवानी के ए मिलकत कोइए गिराणे अथवा वेचाण अथवा बक्षिस वगेरे कोइ प्रकारे जप्ति खुलता सुधीमां लेवी नही. लेशे तो रद थशे. मीति. संवत.

मिलकतनी तपसिल.

(आ ठेकाणे न्यायाधिशे पोतानी सही करवी.)

आंक.१९

कलम २०८ तथा टीपमां लखेला

जाहेरनामानो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

बेरादर जानब बहादुर

श्रीदीवान नवाब साहेब श्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी

अदालतनी तरफथी.

सर्वे लोकोने जाहेरखबर आपवामां आवे छे के वादी
रहेवासी (अमुकगामना) ए प्रतिवादी (नाम) रहेवा-
सी (अमुकगामना) उपर संवत नंबर नुं हुकमनामुं ख-
रच सुधांत रु. नुं थयेलुं ते बजववानी दरखास्त आप्या उपर-
थी प्रतिवादीनी मिलकत जप्तिमां आवी छे ते मिलकत उपर को-
ईनो हरेक प्रकारनो हक होय तो तेणे आज पछी दिवस ना
दरमियानमां अदालतमां पोतानी साबितीना पुरावा सहीत
हाजर थई जाहेर करवुं. आ प्रमाणे जाहेर नहीं करे तो जप्ति थये-
लो माल हराज करवामां आवशे. मिति संवत.

मालनी तपसील.

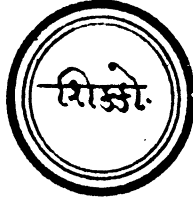
न्यायाधिशनी सही.

आंक २०.

कलम २१८ मां लखेला जाहेरनामानो

नमूनो

मुकद्दमानो नंबर. संवत. ______ श्री

______ नामवर जनाब बहादुर

______ श्री दीवान नवाब साहेबश्री.

राधनपुर संस्थाननी दीवानी अदालतथी.

सर्व लोकोने खबर आपवामां आवे छे के ______ र-
हेवाशी ______ नानी दरखास्त उपर
______ रहेवाशी ______ नानी मिलकत जप्त करी छे. तेउ-
पर कोइनो दावो होय तो हाजर थवा बाबत जाहेरनामुं कर्या
छतां कोइये दावो कर्यो नही तेथी जप्त थयेली मिलकत ______ मिति
______ ने रोज अमुक ठेकाणे वेचाववानी छे. तेणे करीने हरा-
जमां जेने मिलकत लेवानी होय तेणे उपर लखेले ठेकाणे सद-
हूं तारीखे हाजर थवुं मीति. ______ संवत.

न्यायाधीशनी सही.

आंक. २१.

कलम २२५ मां लखेला दस्तावेजनो नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

जोरावरखानजी बहादुर

श्री दीवान नवाब साहेबश्री

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

वादी. ——— रहेवाशी ——— नाए प्रतिवादी ———

——— रहेवाशी ——— ना उपर अमुक दावो करतां तेनुं फेंसल-नामुं थया उपर हुकमनामुं थयुं तेनी तामील प्रतिवादीए न करतां अमलमां लाववा सारु तेनी मिलकत जप्त करवामां आवी ते-मांथी मे. ——— ने रोज आ. १ मां अमुक शख्से ली-लाममां वेचाथी राखी ते राखनाराए वेली कींमत आ अदालत-मां रोकडी भरी छे तेनी आ पहोंच लखी आपवामां आवे छे. हवे आ वेचाणथी ए जगामां वादीना हकनो मालिक आ लेनार थ-यो छे. मीति.

न्यायाधिशनी सही.

अंक.२२.

कलम २७३ मां लखेली अपिलनी दाखल बुकनो नमूनो.

दाखलबुक अपिल अरज बदल राधनपुर स्वस्थानना सदर न्यायाधिशनी मारफत मीति.   सन   सुधी.

नंबर.	पहेली अदालतना फेंसलानो नंबर तथा संवत.	अपील दाखल थयानी तारीख	अपिलकरनार तथा ज्याजरे थनारनुं नाम, गाम, ठेकाणुं.	दावो रुपिया.	अपिलनुं हांसल.	फेंसलाना ठरावनी मीती-माहे. साल.	पक्षकारने हुकमनामानी नकल आप्यानी सही. मीती, माहे, साल, सुधांत.

आंक. २३.

कलम. २८६ मां लखेली नोटीसनो नमूनो.

श्री

जोरावरखानजी बहादुर.

श्री दीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर संस्थाननी दीवानी अदालतथी.

वादी.	प्रतिवादी.
______________________	______________________
______________________	______________________

दावो

सदरहु प्रतिवादीने मालूम थाय के वादी मजकुरे सदरहु दावानी फरियाद नादारी रीते लेवानी अरज आपी छे माटे आ नोटीस पहोंच्या पछी दिवस   मां अरजदार नादार छे एवो पुरावो आपवानो होय तो आपवो. ए प्रमाणे न करो तो मुदत गुजर्या पछी नादारीनी अरज लेवामां आवशे. मीति   संवत.

न्यायाधीशनी सही.

आंक. २४

कलम ३१० मीमां लखेला जाहेरनामानो

नमूनो.

मुकदमानो नंबर. संवत. श्री.

मेरावर जानब बहादुर

श्रीदीवान नवाब साहेब श्री.

राधनपुर स्वस्थाननी दीवानी अदालतथी.

आ जाहेरनामाथी सरवे लोकोने खबर आपवामां आवे छे के वादी ——— रहेवासी ——— जेओपर प्रतिवादी ——— रहेवासी ——— नाउपर अमुक मिलकतनो वारसाहेमा कबजो दावो करे छे तो ए अरजदार सिवाय बीजा कोइनो दावो वारसपणानो होय तो तेणे आ अदालतमां एक महीनानी मुदत सुधी दावो करवो. मुदत वित्या पछी फरियाद सांभळवामां आवशे नहीं. मीति.

न्यायाधिशनी सही.

आंक. २५.

कलम ३४७ मां लखेला रजा ना दिवसो नीयाद.

हिंदुओने वास्ते.

मेरारी.	श्रावक.
५ दीवाळीना दिवस ५ आसो व	५ दीवाळीना दिवसो. ५.
द १३ थी कारतग शुद २ सुधी.	२ छेद.
१ कारतग शुद ११ प्रमोदनी.	१ ता. १० महोरमनी.
१ उतराएण.	२ खालीगराह.
१ वसंत पंचमी.	१ सरकारनी.
२ हुताशणी तथा पड. १	१ पादशी साहेबजादानी.
१ रामनवमी.	१ दशेराबार.
१ अक्षयत्रतिया.	८ पर्युषणना दिवस. ८
१ नरसिंह चतुर्दशी.	१ माजमण.
१ जन्माष्टमी.	१ पाजमण.
१ निर्जळा अगियारशी	१ कार्तकी.
१ दसेरा.	
१ शीवरात्री.	
२ छेद.	
१ महोरमनी दसमी तारीख	
२ सालीगराह.	
१ सरकारनी. १ पारशीसाहेब जादानी	
१ दशेराबार.	

मुसलमानोमां.

२ ईद.

१० महोरमनी ता. १थी ता. १० सुधी.

१ सबेपरात.

१ रमझान महीनो तमाम.

१ दरजुम्मा.

२ सालगीराह.

१ सरकारनी.

१ पारसी साहेबलोकनी.

समाप्त.